

Türkiye’de Terörizmin Finansmanı: Giderek Artan Bir Endişe

Jonathan Schanzer

Türkiye’de Terörizmin Finansmanı: Giderek Artan Bir Endişe

Jonathan Schanzer

Şubat 2014

FDD PRESS

A division of the
FOUNDATION FOR DEFENSE OF DEMOCRACIES
Washington, DC

İçindekiler

I. Giriş.....	2
II. İran Doğalgaz-karşılığı-Altın.....	4
III. Suriye’deki Cihatçı Gruplar	9
IV. Yasin El Kadı	13
V. Salih El Aruri	15
VI. Hamas Bağlantıları.....	17
VII. İHH	20
VIII. Çin Füze Savunma Anlaşması.....	24
IX. Mali Eylem Görev Gücü (FATF)	26
X. Sonuç.....	28
Ek 1: Kongre’nin ABD Dışişleri Bakanı Kerry ve Hazine Bakanı Lew’a Mektubu	31

I. Giriş

Terörizmin finansmanı ile mücadele konusunda küresel standartları belirlemekle sorumlu Mali Eylem Görev Gücü (FATF) genel kurul toplantısını 2014’ün Şubat ayının ortasında Paris’te gerçekleştirdi. Toplantı öncesinde Bloomberg’de çıkan haberlere göre, Türkiye’de liranın değerinde ve borsada düşüş yaşandı. Bunun nedeni ülkenin kara listeye

alınması¹ ile ilgili endişelerdi. Gerçekçi olmak gerekirse Türkiye’nin FATF’nin Kuzey Kore ve İran’dan oluşan ve “eylemlerine karşı önlem alınması gereken ülkeleri” belirleyen kara listeye alınması olasılığı oldukça düşüktü. Ancak ülkede 17 Aralık’tan bu yana devam eden yolsuzluk skandalıyla ilgili gündem pazarların hassasiyetini arttırmış durumdaydı.

Sonuçta yolsuzluk skandalı FATF’nin kararlarına yansımada. Konuyla ilgili yasal ve teknik eksiklikleri bulunan ve 2007 yılından bu yana gri listede bulunan Türkiye, bu konumunu sürdürdü. Ancak yolsuzluk skandalı ve pazarlarda yaşanan huzursuzluk, rahatsızlık veren bir tabloyu gözler önüne serdi.

Türkiye sınırlarının hemen ötesinde, Suriye’de iç savaş sürerken, Türkiye’nin, aralarında El Kaide’nin de bulunduğu çeşitli tehlikeli cihat yanlısı gruplara para ve silah akışına göz yumduğuyla ilgili haberler gelmeye devam ediyor. Beşar El Esad’ı güçsüzleştirmeye çalışan Türkiye, Esad’ın en önemli müttefiklerinden biri olan İran ile, üstelik NATO müttefiklerinin yasadışı nükleer programıyla ilgili İran’ı cezalandırmaya çalıştığı bir dönemde bu uluslararası yaptırımları delerek, 13 milyar dolar gelir kazandıran “doğalgaz karşılığı altın” ticareti yapmaktaydı. Bu

¹ Selcuk Gokoluk, “Lira Weakens as Investors Consider Turkey Terror Blacklisting,” Bloomberg, February 10, 2014, www.bloomberg.com/news/2014-02-10/lira-weakens-as-investors-consider-turkey-terror-blacklisting.html

arada, Filistinli terörist örgüt Hamas’ın temsilcileri Ankara’da Başbakan Recep Tayyip Erdoğan’la görüşmelerde bulunmaktadır. Hatta, Hamas’ın üst düzey liderlerinden Salih Aruri’nin Türkiye’de yaşadığı söyleniyor. Aruri’nin Türkiye’den Hamas operasyonlarına mali ve lojistik destek sağladığı iddia ediliyor. Son olarak Türkiye, Eylül 2013’te, Batı dünyasını şaşırtan bir kararla, İran’a nükleer malzeme satması nedeniyle kara listeye alınan Çinli bir savunma firmasıyla füze anlaşması imzaladı.

Gazetelerde çıkan bu haberlerin önemli bir kısmı, yolsuzluk skandalıyla örtüşen yönleriyle dikkat çekiyor. İktidarda bulunan Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) iddiaların çoğunu reddetti ve dış güçleri (özellikle İsrail ve Pennsylvania’da yaşayan İslami lider Fethullah Gülen hareketinin takipçilerini) bir “ ihanet operasyonu”² ile suçladı. İddiaları soruşturmak yerine, AKP olayla ilgili savcı, polis ve gazetecilere karşı hukuk devleti ilkelerini tehdit eden bir tasfiye hareketine girişti. Washington bu gelişmeler karşısında sessiz kaldı. Ülkedeki polis ve adalet sistemine yönelik eylemlerle ve gazetecilerin hapse atılmasıyla ilgili endişesini belirtmekle yetindi. Washington terörizme finansman sağlanması ile ilgili konuları ise gündeme getirmemeyi tercih etti.

Washington’un bu sessizliğinin altında önemli bir müttefik olan ve Avrupa ve Orta Doğu’nun kesiştiği stratejik coğrafyada yer alan Türkiye ile ilişkilerin kopma noktasına gelebileceğinden duyulan endişe var. Ancak Türkiye’nin eylemleri Washington’un yaptırımlar politikası açısından sorun teşkil ediyor. İki farklı Amerikan başkanı döneminde inşa edilen bu karmaşık ve kademeli yaptırımlar sistemi, dünyada meydana gelen yasadışı finansman hareketlerine karşı mücadelede önemli bir yer tutuyor. Ayrıca, İran, Hamas ve El Kaide ile ilgili endişeler de göz önüne alındığında Amerikan Maliye ve Dışişleri Bakanlıkları ya da Kongre, Türkiye’deki bazı kişi veya kurumları terörü destekleyen kişi ve kurumlar kapsamına alma noktasına gelebilir. Türkiye, Terörü Destekleyen Devletler sınıflamasına alınma riskine girmeden bu tavrını daha ne kadar sürdürebilir?

Bu adımların sert olduğu düşünülebilir. Ancak bu sorunların artması durumunda Washington, hem yasal gereklilikler hem de kamuoyu algısı açısından bu önemli ittifakı devam ettirme konusunda gün geçtikçe daha da zorlanacaktır. Bu sorunları gündeme getirmenin zamanı gelmiştir.

² Tulay Karadeniz, “Erdoğan Tells Turkish Ambassadors to Spread Word of ‘Treacherous’ Plot,” Reuters, January 15, 2014, www.reuters.com/article/2014/01/15/us-turkey-corruption-idUSBREA0E15F20140115

II. İran Doğalgaz-karşılığı-Altın

Wall Street Journal’ın 23 Kasım 2012 tarihli başlığı ³ “Türkiye Doğalgaz Karşılığında Altın Satıyor,” şeklindeydi. Gerçekte ticaret bundan biraz daha karmaşık bir biçimde sürdürülse de temelde yapılan buydu. Bir yandan İran yönetimi üzerinde yasadışı nükleer programa son vermesi yönünde küresel finans sistemi aracılığıyla baskı kurulmaya çalışılırken, diğer yandan Türkiye’de bir devlet bankası olan Halkbank, “doğalgaz-karşılığı-altın” ticareti aracılığıyla İran’ın yaptırımları delmesine yardımcı oluyordu.

İki ülke arasında uzun süreli sözleşmeler olduğu ve İran’ın, Türkiye’nin petrol gereksiniminin yüzde 44’ünü ve doğalgaz gereksiniminin yüzde 22’sini sağlayacak kapasiteye

sahip olduğu bir gerçek ⁴ . Ancak şaşırtıcı olan, Türkiye’nin terörü destekleyen bir ülke olan İran’ın yaptırımları delmesine yardımcı olmak için kendi çizgisinden sapmaya razı olması. Ankara, İran’ın nükleer silah sahibi olmasına kesinlikle karşı olduğunu açıklamıştı. İran’ı 2010’da Birleşmiş Milletler’de savunan Türkiye⁵ sonradan Amerikan erken uyarı radar sistemine ev sahipliği yapmayı kabul etmiş, bu da İran tarafından protesto edilmişti. ⁶ Ayrıca Ankara ve İran, Suriye’deki savaşta birbirlerine karşı savaşan tarafları destekliyordu.

Ancak çok yakın sürede ortaya çıkan tablo Türkiye’nin İran doğalgazını Türk Lirası kullanarak aldığı, bu ticarete kullanılan parayı Halkbank’a aktardığı ve İranlı altın tacirlerinin bu hesaplardaki paralarla Türkiye’de altın satın alarak önce Dubai’ye, oradan da İran’a⁷ yolladıklarını ortaya koydu. Bu dönemde Başbakan Yardımcısı Ali

⁴ Olgu Okumuş, “U.S. Complicates Turkey’s Energy Interests in Iraq, Iran,” *Al-Monitor*, May 7, 2013, www.al-monitor.com/pulse/originals/2013/05/iran-iraq-turkey-energy-oil-us-alliance.html

⁵ Kiri Radia, “UN Security Council Passes New Nuclear Sanctions Against Iran,” ABC News, June 9, 2010, <http://abcnews.go.com/Politics/Media/security-council-passes-nuclear-sanctions-iran/story?id=10866778>

⁶ “Part of NATO missile defense system goes live in Turkey,” CNN, January 16, 2012, www.cnn.com/2012/01/16/world/europe/turkey-radar-station/

⁷ Asli Kandemir, “Exclusive: Turkey to Iran Gold Trade Wiped Out By New U.S. Sanction,” Reuters, February 15, 2013, www.reuters.com/article/2013/02/15/us-iran-turkey-sanctions-idUSBRE91E0IN20130215

³ Joe Parkinson and Emre Peker, “Turkey Swaps Gold for Iranian Gas,” *Wall Street Journal*, November 23, 2012, <http://online.wsj.com/news/articles/SB10001424127887324352004578136973602198776>

Babacan açıkça Türkiye’nin İran’a yaptığı “altın ihracatının doğalgaz alımları için yapılan ödemelere dönüştüğünü” açıklamıştı.⁸

Türkiye’nin açısından bakılırsa bu durumu saklamak için bir neden yoktu. Altın satışı teknik olarak yasal olabilirdi çünkü altın, İran hükümetinin değil bireylerin eline geçiyordu. Bu dönemde bireylerle yapılan ticaret, yaptırımlar kapsamında değildi. Ancak Türkiye’nin yaptırımların amacına ters düşen bir biçimde hareket ettiği de açıktı.

Bu ticaret ortaya çıktığında ABD Kongresi’nden 47 üye ABD Dışişleri Bakanı John Kerry ve Maliye Bakanı Jack Lew’ya yolladıkları mektupla açıklama talep ettiler. Obama yönetimi ve Kongre, Ocak 2013’te çıkardıkları yasayla İran’a yapılan tüm altın satışlarına yasak getirdi.

Burada açıklanamayan nokta ABD hükümetinin yasağı hemen yürürlüğe girecek biçimde çıkarmaması oldu. Bu yeni yaptırımlar 6 ay sonra, 1 Temmuz 2013’te yürürlüğe girdi. Beyaz Saray yaptırımların yürürlüğe giriş tarihini erteleyerek Türkiye ve İran’a birkaç ay daha ticaret fırsatı sağladı. Demokrasileri Savunma Vakfı (Foundation for Defense of Democracies) ve Roubini Küresel Ekonomi Şirketi’nin (Roubini Global Economics) ortak bir

raporuna göre bu durum, yani “İran’ın altın yasal boşluğu”, doğalgaz-karşılığı-altın ticareti çok ufak rakamlara düşmeden önce İran’a 13 milyar dolar gelir sağladı.⁹

Halkbank’ın İran’a, yaptırımları delmesi konusunda başka ne tür bir yardımda bulunduğu konusu da açıklık kazanmadı. Şubat 2012’de *Wall Street Journal*, Halkbank’ın İran’la ticareti sürdüren çok az sayıda Türk bankasından biri olmaya devam ettiğini ve “İran ürünlerine karşılık üçüncü kişilerden gelen ödemeleri işleme koymayı” sürdürdüğünü bildirdi. Halkbank bunun dışında, “bazı Hintli petrol rafinerilerinin, İran’dan ithal ettikleri petrolün ödemelerini, Washington’dan gelecek tepkiden çekinceleri yüzünden, kendi Hindistan banka sistemiyle ödeme yapamayanları için ödeme işlemlerini gerçekleştirdi”.¹⁰ Aralık 2013’te İran’ın Türkiye Büyükelçisi, Halkbank’ı “İran’la yaptığı işbirliği” nedeniyle kutladı ve İran’la P5+1’in Kasım ayında Cenevre’de imzaladığı anlaşma yürürlüğe girdikten sonra altın

⁸ Joe Parkinson and Emre Peker, “Turkey Swaps Gold for Iranian Gas,” *Wall Street Journal*, November 23, 2012, <http://online.wsj.com/news/articles/SB10001424127887324352004578136973602198776>

⁹ Gary Clark, Rachel Ziemba and Mark Dubowitz, “Iran’s Golden Loophole,” Foundation for Defense of Democracies and Roubini Global Economics, May 13, 2013, www.defenddemocracy.org/stuff/uploads/documents/FDD_RGE_Iran_Gol_Report_May_2013_FINAL_2.pdf

¹⁰ Joe Parkinson, “Turkish Bank in Spotlight for Iran Deals as Sanctions Tighten,” *Wall Street Journal*, February 17, 2012, <http://online.wsj.com/article/SB10001424052970204059804577227522616426372.html>

ticaretinin devam edeceğini söyledi.¹¹ Ocak 2014’te Türk yetkililer Halkbank’ın, Türkiye’nin İran’dan petrol ve gaz alımları için yaptığı ödemeleri işleme koymaya devam edeceğini açıkladı¹² ve bankanın internet sitesi Tahran şubesinin halen açık olduğunu gösteriyordu.¹³

Türkiye ayrıca Amerika ve Avrupa Birliği’nin yaptırım uyguladığı İran bankası Bank Mellat’ın¹⁴ Türkiye topraklarında iş yapmasına izin veriyor. Türkiye, bankaya karşı Birleşmiş Milletler’in yaptırım kararı olmadığı için durumun yasal olduğunu iddia ediyor.¹⁵ *Today’s Zaman*’da Nisan 2012’de çıkan bir haber, başka İran bankalarının da Türkiye’de iş yapmak

için başvurduğunu bildirdi.¹⁶ Bu bankaların, ABD’nin ya da diğer uluslararası kurumların yaptırımlarına tabi olup olmadığı henüz açıklık kazanmadı.

Türk medyasında çıkan haberlere göre Türkiye’de kayıtlı yaklaşık 2,000’den fazla İranlı şirket bulunuyor.¹⁷ Bu şirketlerin kaç tanesinin İran hükümetiyle bağlantıları olduğu ya da hem sivil hem askeri alanda kullanılabilecek çift fonksiyonlu malzemenin Tahran’a ulaştırılması rolünü üstlenip üstlenmediği bilinmese de, bir kısmının bu işi yaptığı biliniyor. Örneğin 2011 yılında İranlı bir iş adamının, İran’ın füze programına parça sağlamak için iki Türk firmasıyla çalıştığı ortaya çıkmıştı.¹⁸ 2012 yılında, bir Alman tedarikçi ağının bir Türk firmasını paravan olarak kullanarak İran’ın Arak Ağır Su Reaktörü’ne

¹¹ “Halkbank’s ‘Smart Management Decisions’ Praised by Iranian Ambassador Bikdeli,” *Today’s Zaman*, December 20, 2013, www.todayszaman.com/newsDetail_getNewsById.action?newsId=334567

¹² “Halkbank To Keep Processing Iran Energy Payments for Turkey - Babacan,” Reuters, January 8, 2014, www.reuters.com/article/2014/01/08/turkey-halkbank-idUSL6NOKIOZ920140108

¹³ “Global Presence,” Halkbank Website, www.halkbank.com.tr/channels/10.asp?id=390

¹⁴ “Istanbul Main Branch,” Bank Mellat Website, https://www.mellatbank.com/tr/sube_istanbul.php; “Ankara Branch,” Bank Mellat Website, https://www.mellatbank.com/tr/sube_ankara.php; “İzmir Branch,” Bank Mellat Website, https://www.mellatbank.com/tr/sube_izmir.php

¹⁵ “Turkey Rebuffs U.S. Pressure Against Iranian Bank,” *Tehran Times*, April 30, 2011, http://web.archive.org/web/20110501120355/http://www.tehrantimes.com/index_View.asp?code=239679

¹⁶ Ercan Baysal, “Sanction-Hit Iranian Banks Line Up To Enter Turkish Financial Market,” *Today’s Zaman*, April 25, 2012, www.todayszaman.com/news-278605-sanction-hit-iranian-banks-line-up-to-enter-turkish-financial-market.html

¹⁷ “Iranian-Funded Companies Top List for 10th Month,” *Today’s Zaman*, November 16, 2012, www.todayszaman.com/newsDetail_getNewsById.action?newsId=298379

¹⁸ Andrea Stricker, “United States Indicts Man behind Alleged Multi-Million Dollar Iranian Smuggling Network,” Institute for Science and International Security, February 11, 2011, http://isis-online.org/uploads/isis-reports/documents/Jafari_10Feb2011.pdf

materyal sağladığı belirlenmişti.¹⁹ 2013 Mart’ında ise Almanya’da ortaya çıkan bir başka İranlı tedarikçi ağının Türkiye’deki paravan şirketler üzerinden ticaret yaptığı öğrenildi.²⁰ Ancak burada açıkça belirtmek gerekir ki Türkiye, bu faaliyetlerin durdurulmasından sorumlu değildi. Zaten, Türkiye’nin, topraklarında iş yapan İranlı şirketleri soruşturmak için bir mekanizmaya sahip olmadığı görülmektedir.

Ancak Türkiye’nin İran’la ilgili sorunları denetim sorununun ötesindedir. 17 Aralık 2013’te Türkiye’de başlayan yolsuzluk soruşturmalarında ortaya konan iddialarda Türkiye’deki siyasi elitlerle İran arasında çok yönlü ilişkiler olduğuna yer verildi.²¹ Örneğin *Today’s Zaman*’ın haberinde İran Azerisi iş adamı Reza Zarrab’ın “sıra dışı para transferlerinde taraf olmakla suçlandığı ve çoğunluğu İran kaynaklı bu para hareketlerindeki toplam meblağın 87 milyar Avro” olduğu

belirtildi.²² Bloomberg’ün haberine göre Zarrab, İran ve Türkiye’deki ilişkilerini kullanarak 1,5 yıl boyunca her gün yaklaşık bir tona yakın altını İran’a gönderdi. Bu altının toplam değeri 28 milyar doları buldu.²³ *Hürriyet*’in haberine göre Zarrab, “iddialara göre, İran’a altın transferlerini.... üst düzey siyasetçilerle olan ilişkilerini kullanarak düzenledi.”²⁴ Bloomberg’ün haberinde Zarrab’ın, bakan ve bakan ailelerine “milyonlarca dolar değerinde nakit para ve hediyeler verdiği, bir bakana 37 bin dolar değerinde bir piyanonun yanı sıra, 350 bin dolar değerinde bir de saat hediye ettiği ve İstanbul’da başka bir bakan tarafından sağlanan polis eskortuyla gezdiği” bildirildi.²⁵

Today’s Zaman’ın haberinde Erdoğan’ın yaklaşık bir yıl kadar önce “bazı bakanlar ve Zarrab arasındaki şüpheli

¹⁹ Cathrin Gilbert, Holger Stark and Andreas Ulrich, “Nuclear Technology for Iran: German Investigators Uncover Illegal Exports,” *Der Spiegel*, October 1, 2012,

www.spiegel.de/international/world/nuclear-technology-for-iran-german-investigators-uncover-illegal-exports-a-858893-druck.html

²⁰ “Covert Iranian Nuclear Dealings Via Turkey Revealed,” *Today’s Zaman*, March 12, 2013, www.todayszaman.com/news-309539-covert-iranian-nuclear-dealings-via-turkey-revealed.html

²¹ Benjamin Harvey, Selcan Hacaoglu and Taylan Bilgic, “Turkey Graft Probe Ensnarers Erdoğan’s Cabinet, State Bank,” *Bloomberg*, December 17, 2013, www.bloomberg.com/news/2013-12-17/halkbank-ceo-turkey-minister-s-son-said-detained-in-graft-probe.html

²² “87 Billion Euros in Suspicious Transfers From Iran,” *Today’s Zaman*, December 17, 2013, www.todayszaman.com/news-334277-87-billion-euros-in-suspicious-transfers-from-iran.html

²³ Mehul Srivastava, “Turkey Crisis Puts Jailed Millionaire at Heart of Gold-Smuggling Ring,” *Bloomberg*, January 29, 2014, www.bloomberg.com/news/2014-01-29/turkey-scandal-places-jailed-millionaire-at-center-of-gold-trail.html

²⁴ “Details Revealed About Turkey’s Ongoing Graft Probe,” *Hürriyet Daily News*, December 18, 2013, www.hurriyettailynews.com/details-revealed-about-turkeys-ongoing-graft-probe.aspx?pageID=238&nID=59792&NewsCatID=341

²⁵ Mehul Srivastava, “Turkey Crisis Puts Jailed Millionaire at Heart of Gold-Smuggling Ring,” *Bloomberg*, January 29, 2014, www.bloomberg.com/news/2014-01-29/turkey-scandal-places-jailed-millionaire-at-center-of-gold-trail.html

ilişkilerden” haberdar edildiği bildirildi.²⁶ Ancak Erdoğan soruşturma süresince Zarrab’ı savunmayı tercih etti.²⁷

İranlı milyarder Babek Zencani gazete manşetlerine yansıyan bir başka isim. Amerika ve Avrupa Birliği, uygulanan yaptırımları delme konusunda İran’a yardımcı olması nedeniyle Zencani’nin yurtdışı hesaplarına el koymuştu. Aralık 2013’ün sonlarına doğru İranlı yetkililer Zencani’yi rejime 2 milyar dolarlık bir meblağı geri vermemek suçlamasıyla tutukladı. Zencani, diğer uluslararası iş bağlantılarının yanı sıra, Türkiye’de büyük bir kozmetik grubunun da sahibi olan Sorinet Grubu’nun yönetim kurulu başkanı.²⁸ Türk yetkililerin Zencani’nin Türkiye’de iş yapmasına neden izin verdiği açıklık kazanmadı. Çünkü Zencani İran’ın yaptırımları delme çalışmalarında kilit bir isim olarak öne çıkmıştı.²⁹

Ocak 2014’te Türkiye’nin neden “iki adet büyük, kullanılmış Amerikan jet

motorunu İran’a yeniden ihraç etmeye” izin vermeye hazır olduğu da açıklık kazanmadı. Reuters’da yayınlanan haberde, Amerikan Ticaret Bakanlığı’nın yaptırımları delecek olan bu ürünlerin “tekrar ihracını engellemek için nadiren kullanılan acil durum kararına” başvurduğuna yer verildi.³⁰

Genel olarak bakıldığında Türkiye’nin İran politikaları endişe verici olduğu kadar da kafa karıştırıcı. 2013’te bazı raporlara göre Milli İstihbarat Teşkilatı (MİT) İran’ın nükleer programını engellemeye yönelik istihbarat operasyonlarına sekte vurmak konusunda İran’a yardım ediyordu. *Wall Street Journal*’ın bir haberine göre MİT Müsteşarı Hakan Fidan İran’a, ABD ve İsrail tarafından elde edilen “hassas istihbarat” bilgilerini teslim etmişti.³¹ *Washington Post*’tan bir yazar, Türkiye’nin, 2012’nin başlarında “Türkiye’de [İsrail’in] Mossad ajanlarıyla görüşen 10’a yakın İranlı’nın kimliğini İran istihbaratına bildirdiğini” iddia etti.³² Ankara bu iddiaları İsrail yanlısı propaganda olarak niteleyerek reddetti.

²⁶ “MİT Warned PM About Relationship Between Zarrab, Ministers,” *Today’s Zaman*, January 6, 2014, www.todayszaman.com/newsDetail_getNewsById.action?newsId=335889

²⁷ “PM Praises Chief Suspect Zarrab for Contribution to Turkish Economy,” *Today’s Zaman*, December 25, 2013, www.todayszaman.com/newsDetail_getNewsById.action?newsId=334929

²⁸ Emanuele Ottolenghi, “Babak Zanjani: An Iranian in the Eye of Turkey’s Storm,” FDD Policy Brief, January 2, 2014, www.defenddemocracy.org/media-hit/babak-zanjani-an-iranian-in-the-eye-of-turkeys-storm/

²⁹ Thomas Erdbrink, “To This Tycoon, Iran Sanctions Were Like Gold,” *New York Times*, October 4, 2013, www.nytimes.com/2013/10/05/world/middleeast/to-this-tycoon-iran-sanctions-are-like-gold.html?_r=1&

³⁰ Andrea Shalal-Esa, “U.S. Acts to Block Turkish Firm From Sending GE Engines to Iran,” Reuters, January 6, 2014, www.reuters.com/article/2014/01/06/us-usa-turkey-iran-engines-idUSBREA050ZB20140106

³¹ Adam Entous and Joe Parkinson, “Turkey’s Spymaster Plots Own Course on Syria,” *Wall Street Journal*, October 10, 2013, <http://online.wsj.com/news/articles/SB10001424052702303643304579107373585228330>

³² David Ignatius, “Turkey Blows Israel’s Cover for Iranian Spy Ring,” *Washington Post*, October 16, 2013, www.washingtonpost.com/opinions/david-ignatius-turkey-blows-israels-cover-for-iranian-spy-ring/2013/10/16/7d9c1eb2-3686-11e3-be86-6aeaa439845b_story.html

Suriye’de Ahrar el-Şam savaşçıları, 2012

III. Suriye’deki Cihatçı Gruplar

Türkiye’nin İran’la olan finansal ve istihbarat ilişkileri, ülkenin NATO üyesi olması ve NATO üyelerinin, İran’ın nükleer programının engellenmesi konusunda hemfikir olması nedeniyle kafa karıştırıcı. Ayrıca bu ilişkiler Türkiye’nin Suriye siyaseti açısından da kafa karıştırıcı. Türkiye, Suriye’de devam eden iç savaşta İran’a ters bir çizgi izledi ve Beşar Esad yönetimini zayıflatmak için büyük çaba harcadı. Esad rejimi, İran’ın İslam Devrimi Muhafızları’ndan ve Lübnanlı terörist grup Hizbullah’tan büyük askeri destek alıyor. Suriye’nin aldığı bu desteğe karşılık, Türkiye’nin, doğrudan ya da dolaylı biçimde Suriye’deki Sünni cihatçı gruplara silah, eğitim ve finansman sağladığını belirten deliller var. Özellikle Şubat 2014’te Amerikan Maliye Bakanlığı’nın terörist grupların tanımlanmasıyla ilgili açıklamasında açık bir dille, “para kaynaklarının ve yabancı uyruklu savaşçıların Türkiye üzerinden geçerek

El Kaide ile bağlantılı gruplara ulaştığı” belirtildi.³³

Suriye’de savaşın başladığı tarihten hemen sonra, Mart 2011’den itibaren Türkiye muhaliflere destek vermeye başladı.³⁴ *Wall Street Journal*’a göre MİT Müsteşarı Hakan Fidan, “[Türkiye’nin] muhalif savaşçılara destek sağlayarak Beşar Esad’ı devirme çalışmalarında kilit rol” oynuyor. Gazete Fidan’ın bu amaçla, “muhaliflere Suriye’nin kuzeyinden silah, para ve lojistik destek verebilmek için gizli çalışmalarda bulunduğunu” yazdı.³⁵

Hürriyet Daily News, Türkiye’nin 2013’te 6 aylık bir süre içinde “muhaliflere 47 tonluk silah yolladığı” iddiasına yer verdi.³⁶ Türk hükümeti bu iddiaları reddeden açıklamalar

³³ “Treasury Targets Networks Linked To Iran,” U.S. Treasury press release, February 6, 2014, www.treasury.gov/press-center/press-releases/Pages/jl2287.aspx

³⁴ Liam Stack, “In Slap at Syria, Turkey Shelters Anti-Assad Fighters,” *New York Times*, October 27, 2011, www.nytimes.com/2011/10/28/world/europe/turkey-is-sheltering-antigovernment-syrian-militia.html

³⁵ Adam Entous and Joe Parkinson, “Turkey’s Spymaster Plots Own Course on Syria,” *Wall Street Journal*, October 10, 2013, <http://online.wsj.com/article/SB10001424052702303643304579107373585228330.html>

³⁶ Tolga Tanis, “Documents Show Turkey Sent Guns to Syrian Rebels,” *Hurriyet Daily News*, December 16, 2013, www.hurriyetdailynews.com/documents-show-turkey-sent-guns-to-syrian-rebels.aspx?pageID=238&nID=59615&NewsCatID=352

yapsa da³⁷ çoğunluk Türkiye’nin birçok farklı muhalif gruba destek verdiğinden emin. İşin açık olmayan yönü ise hangi muhalif grupların destek aldığı ve bu desteğin yasadışı olup olmadığı konusu.

Kuşkusuz bu faaliyetlerin bazıları belli bir oranda Washington’un tutarsız Suriye siyasetinin bir sonucu. İlk zamanlarda Washington ve Ankara Esad’ın devrilmesi konusunda hemfikir oldukları görüntüsünü çiziyordu. Ancak Başkan Barak Obama’nın önceden kimyasal silah kullanılmasını kırmızı çizgi olarak belirlemesine rağmen, 2013 Ağustos’unda Guta’da³⁸ meydana gelen saldırının ertesinde bu konuda geri adım atması, Washington ve Ankara’nın politikalarını çakışma noktasına getirdi. Washington’un aylar boyunca İran’la gizli görüşmelere devam ettiğinin ortaya çıkması iki ülke arasındaki gerilimi daha da arttırdı ve akıllara Amerika’nın Suriye’ye müdahale etmeme kararının ardında İran’la oluşan yeni diplomatik havayı sürdürme isteğinin yatıp yatmadığı

sorularını getirdi.³⁹ Türkiye’nin bugünlerde, aralarında radikal ideolojilere sahip gruplar da olan farklı Esad karşıtı gruplara kendi topraklarını kullanma olanağı sunduğu izlenimi yaygın. Bunun, Türkiye’nin ABD desteği olmadan Esad’ı devirmesinin tek yolu olduğu öne sürülebilir. Ancak, Ankara’nın çeşitli tehlikeli aktörlerle ilişkileri önemli bir endişe kaynağı olmayı sürdürüyor.

Washington’la yaşanan çatlağın ilk belirtileri 2012 yılında ortaya çıktı. Amerika ve Türkiye El Nusra Cephesi’nin (Jabhat al-Nusrah) terörist örgüt olarak tanımlanması konusunda anlaşmazlığa düştü.⁴⁰ Grubun El Kaide bağlantıları açıkça bilinse de *Wall Street Journal*’ın yorumuna göre bu tanımlamanın amacı “Ankara’ya Suriye’ye silah sevkiyatının daha sıkı kontrol edilmesinin gerekliliği konusunda bir mesaj göndermekti”.⁴¹ Bu terörist tanımlaması, Amerikan Maliye Bakanlığı’nın İran’da varlığını sürdüren ve “Türkiye üzerinden, Suriye’ye El Kaide ile bağlantılı

³⁷ “Main Opposition CHP Reiterates Claims Turkey Exports Arms to Syria,” *Today’s Zaman*, December 16, 2013, www.todayszaman.com/news-334167-main-opposition-chp-reiterates-claims-turkey-exports-arms-to-syria.html

³⁸ Loveday Morris and Taylor Luck, “A Month After Chemical Attacks, Syrian Residents of Ghouta Struggle to Survive,” *Washington Post*, September 20, 2013, www.washingtonpost.com/world/a-month-after-chemical-attacks-syrian-residents-of-ghouta-struggle-to-survive/2013/09/20/999e39a4-2238-11e3-ad1a-1a919f2ed890_story.html

³⁹ Tony Badran, “Radical Rupture,” *NOW Lebanon*, December 4, 2013, <https://now.mmedia.me/lb/en/commentaryanalysis/523906-radical-rupture>

⁴⁰ “Terrorist Designations of the al-Nusrah Front as an Alias for al-Qa’ida in Iraq,” U.S. Department of State press release, December 11, 2012, www.state.gov/r/pa/prs/ps/2012/12/201759.htm

⁴¹ Adam Entous and Joe Parkinson, “Turkey’s Spymaster Plots Own Course on Syria,” *Wall Street Journal*, October 10, 2013, <http://online.wsj.com/article/SB10001424052702303643304579107373585228330.html>

unsurlara destek amacıyla para ve savaşçı yollayan bir El Kaide ağını” Ekim 2012’de terörist olarak tanımlamasının hemen ardından geldi. Bakanlık, Muhsin El Fadhli’nin başında olduğu bu İran örgütünün, “paralarını Türkiye üzerinden Suriye’ye ulaştırmak için geniş bir ağ oluşturan Kuveytli cihat destekçilerini kullandığını” belirtti.⁴²

2013 yılına gelindiğinde cihatçı savaşçıların ve paranın Türkiye’den Suriye’ye ulaştığı belirgin bir biçimde belgelenmişti. *Wall Street Journal*, Başkan Obama’nın 2013’ün Mayıs ayında Başbakan Erdoğan’ı “silah ve savaşçıların kontrolsüz bir biçimde Suriye’ye geçmesi ve bazen aralarında Batı karşıtları da olan yanlış gruplara ulaşması” konusunda şiddetle uyardığını yazdı.⁴³ İnsan Hakları Gözlem Örgütü’nün (Human Rights Watch) 2013 Ekim’indeki raporunda, “Suriye’nin kuzeyinde çatışan yabancı savaşçıların birçoğunun Suriye’ye Türkiye üzerinden ulaştığı ve Türkiye’den silah kaçırmının yanı sıra para ve erzak elde ettikleri, bazen de tıbbi tedavi için Türkiye’ye geldiklerini” belirtti.⁴⁴ Aynı ay *Telegraph* gazetesi,

El Kaide’ye katılan savaşçıların Suriye’deki çatışmalara katılmadan önce “Türkiye’nin güneyindeki güvenli evlerde saklandıklarını” yazdı.⁴⁵

Erdoğan bu haberleri reddetti ve Suriye’deki cihatçılara akan yardımı engelleme konusunda söz verdi.⁴⁶ Ancak benzer haberler sona ermiş değil. *Los Angeles Times* Kasım 2013’teki haberinde aralarında “İslamcı milislerin” de bulunduğu muhaliflerin Türkiye’yi “geçiş noktası, lojistik merkez ve dinlenme noktası” olarak kullandıklarını bildirdi.⁴⁷ *The Guardian*’da çıkan bir başka haberde özellikle “cihatçı grupların Türkiye’den Suriye’ye geçiş kolaylığından yararlandıklarını” dikkat çekildi.⁴⁸ *Washington Post* ise Türkiye’nin, Müslüman dünyasından gelen binlerce

⁴⁵ Ruth Sherlock, “Al-Qaeda Recruits Entering Syria From Turkey Safehouses,” *Daily Telegraph*, October 30, 2013, www.telegraph.co.uk/news/worldnews/middle-east/syria/10415935/Al-Qaeda-recruits-entering-Syria-from-Turkey-safehouses.html

⁴⁶ Johan Sennero and Humeyra Pamuk, “Turkish PM Denies Helping Al Qaeda in Syria, Criticizes Russia,” Reuters, November 7, 2013, <http://news.yahoo.com/turkish-pm-Erdogan-denies-support-al-qaeda-syria-120145594.html>

⁴⁷ Patrick J. McDonnell, “Turkey is Alarmed By Extremist Militants in Syria Border Area,” *Los Angeles Times*, November 10, 2013, www.latimes.com/world/la-fg-turkey-border-radicals-0131110.0.4858958.story#axzz2kH2eLsVT

⁴⁸ Martin Chulov, “Jihadists Call for Reinforcements as Syrian Regime Advances on Aleppo,” *The Guardian*, November 14, 2013, www.theguardian.com/world/2013/nov/14/jihadists-reinforcements-syrian-regime-aleppo-al-qaeda

⁴² “Treasury Further Exposes Iran-Based Al-Qa’ida Network,” U.S. Department of the Treasury press release, October 18, 2012, www.treasury.gov/press-center/press-releases/Pages/tg1741.aspx

⁴³ Adam Entous and Joe Parkinson, “Turkey’s Spymaster Plots Own Course on Syria,” *Wall Street Journal*, October 10, 2013, <http://online.wsj.com/article/SB10001424052702303643304579107373585228330.html>

⁴⁴ “You Can Still See Their Blood,” Human Rights Watch, October 11, 2013, www.hrw.org/node/119645/section/11

gönüllü yabancı savaşçının Türk toprakları üzerinden Suriye’ye geçişine göz yumduğunu bildirdi.⁴⁹ Bazı haberlerde ise en az bir Türk sivil toplum örgütünün silah kaçakçılığına bulaştığı belirtildi.

Türkiye’nin eylemleri Suriye’yi takip eden Batılı uzmanlar tarafından açıkça biliniyor. Örneğin Yeni Amerika Vakfı’nda (New America Foundation) araştırma görevlisi olan ve Türkiye’nin sınır noktalarında haftalarca zaman geçirmiş olan Barak Barfi şöyle yazmış: “Cihatçıların Antakya, Gaziantep, Kilis ve Reyhanlı’da güvenli evleri var ve buralarda potansiyel savaşçılar inceliyorlar, Körfez ülkelerinden liderlerle görüşüyorlar ve lojistik yardımın nakliyesini koordine ediyorlar.” Barfi, “Türkiye bu durumu kabul etmese, bu ağlar yok olur ve cihatçılar Suriye’deki yaygın varlığını sürdüremez”⁵⁰ diyor.

Kuşkusuz bazı haberler Türkiye’nin sorunu kontrol altına almaya çalıştığı yönünde.⁵¹ 2013 Kasım’ında Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu Türkiye’nin bu konuda bir sorunu olduğunu kabullendi ve daha iyi istihbarat

sağlanmasının, Suriye’ye cihatçı milis akışını engelleme konusunda kendilerine yardımcı olacağını söyledi.⁵² Başka Türk yetkililerden de benzer açıklamalar geldi.⁵³ *IHS Jane’s Defense Weekly*’nin haberinde, Türkiye’nin sınır kontrollerini arttırdığı ve Suriye ile arasındaki milis giriş çıkışını sınırlamaya çalıştığı belirtildi.⁵⁴

Aralık ayında *Today’s Zaman*’da çıkan haberde Türkiye’nin Avrupalı devletlere, o güne dek Suriye’ye geçerek El Kaide’ye bağlı grupların tarafında savaşmak isteyen 1100 Avrupa vatandaşını sınır dışı ettiği bilgisini ulaştırdığı yazıldı.⁵⁵ Ancak Türkiye’nin tek sorunu yabancı savaşçılar değil. 2013 sonunda Reuters’ın haberinde “birkaç yüz Türk’ün” Suriye’ye giderek savaşa

⁴⁹ Liz Sly, “Turkey Confronts Policy Missteps on Syria With Rise of al-Qaeda Across the Border,” *Washington Post*, November 16, 2013, www.washingtonpost.com/world/middle-east/turkey-confronts-policy-missteps-on-syria-with-rise-of-al-qaeda-across-the-border/2013/11/16/e6183f12-4e27-11e3-97f6-ed8e3053083b_story.html

⁵⁰ Email correspondence, February 8, 2014.

⁵¹ Amberin Zaman, “Turkey Backing Off Support for Jihadists on Syria Border,” *Al-Monitor*, November 18, 2013, www.al-monitor.com/pulse/originals/2013/11/turkey-backs-off-support-syria-rebels-border.html

⁵² “Better Intel Will Stop Militants Entering Syria: Turkey FM,” *Agence France Presse*, November 19, 2013, www.google.com/hostednews/afp/article/ALeqM5gzv5_cgSo4cL9kNOGoHRoZi8mL3Q?docId=183fe0d7-9ac6-49d0-9724-b0dda5bab351

⁵³ “Turkey Trying to Halt Influx of Radicals Into Syria,” *Hurriyet Daily News*, December 7, 2013, www.hurriyetdailynews.com/turkey-tries-hard-to-halt-influx-of-radicals-into-syria.aspx?pageID=238&nID=59169&NewsCategoryId=338

⁵⁴ Lale Sariibrahimoglu, “Turkey Shifts Policy on Extremists Travelling to Syria,” *IHS Jane’s Defence Weekly*, December 4, 2013, www.janes.com/article/31173/turkey-shifts-policy-on-extremists-travelling-to-syria

⁵⁵ “Turkey Deports 1,100 European Fighters to Countries of Origin,” *Today’s Zaman*, December 1, 2013, www.todayszaman.com/news-332877-turkey-deports-1100-european-fighters-to-countries-of-origin.html

katıldığı bildirildi.⁵⁶ *Today’s Zaman* İçişleri Bakanlığı’nın bilgisine dayanarak bu rakamın 500 olduğunu belirtti ve bu kişilerin El Kaide ile ilişkili El Nusra Cephesi’nin tarafında savaştığını bildirdi.⁵⁷

Ocak 2014’ün sonunda İsrailli bir askeri yetkili Suriyeli El Kaide gruplarının Türkiye’deki 3 farklı üste eğitim aldıklarını ve bu üslerin Karaman, Osmaniye ve Şanlıurfa’da bulunduğunu iddia etti.⁵⁸ Türk Dışişleri Bakanlığı ise iddiaları reddetti.⁵⁹

(Fotoğraf: Arab News)

IV. Yasin El Kadı

Türkiye’nin Esad rejimini devirmek için El Nusra Cephesi gibi örgütlere göz yumduğu düşünülebilir. Gerçekten de Washington’un, muhalif grupları zaman zaman diplomasi masasına oturtmak dışında bu grupları büyük ölçüde göz ardı ettiği dikkate alınırsa Türkiye’nin başka seçeneği kalmadığı söylenebilir. Ancak bu durum Erdoğan hükümetinin Yasin El Kadı ile yakın ve devamlı ilişkiler içinde olduğu haberlerini açıklamaya yetmez.

Yasin Abdullah İzzettin El Kadı, El Kaide, Osama bin Ladin ve diğer terörist oluşumlarla olan finansal ilişkileri nedeniyle, Birleşmiş Milletler, ABD ve Avrupa Birliği tarafından yaptırımlara tabi tutulmuş bir Suudi iş adamı. El Kadı 11 Eylül saldırılarının hemen ardından Amerikan Maliye Bakanlığı tarafından terörizm finansörü olarak

⁵⁶ Daren Butler, “Turks Worry As Sons Go To Fight in Syria,” Reuters, November 26, 2013, www.reuters.com/article/2013/11/26/us-syria-crisis-turkey-jihadists-idUSBRE9AP09D20131126

⁵⁷ “Turkish Interior Ministry: 500 Citizens Fighting With Al-Nusra in Syria,” *Today’s Zaman*, November 26, 2013, www.todayszaman.com/news-332467-turkish-interior-ministry-500-citizens-fighting-with-al-nusra-in-syria.html

⁵⁸ “Israeli General Reveals Qaeda Bases in Turkey,” Al-Arabiya, January 29, 2014, <http://english.alarabiya.net/en/News/middle-east/2014/01/29/Israeli-general-says-al-Qaeda-s-Syria-fighters-are-based-in-Turkey.html>

⁵⁹ “Ankara denies presence of al-Qaeda bases on Turkish soil,” *Today’s Zaman*, January 30, 2014, www.todayszaman.com/news-338049-ankara-denies-presence-of-al-qaeda-bases-on-turkish-soil.html

tanımlanmıştı.⁶⁰ El Kadı’nın son yıllarda Birleşmiş Milletler ve Avrupa Birliği’nin, hakkındaki yaptırım kararlarını kaldırmasını başardığını belirtmek gerekiyor.⁶¹ Ancak, şunu da belirtmek gerekiyor ki, Amerikan Maliye Bakanlığı, “kararın doğruluğuna güvendiğini” belirterek, yaptırım kararını sürdürüyor.⁶²

El Kadı’nın Başbakan Erdoğan’la ilişkileri 10 yıldan eskiye dayanıyor. El Kadı 2001 yılında, Türk mahkemelerinin, malvarlığını dondurma kararına karşı mücadele ettiğinde Erdoğan’ın bu konuda desteğini almıştı.⁶³ 2008 yılının Nisan ayında mahkemelerin kararı onamasıyla El Kadı mücadelesinde

başarısız oldu.⁶⁴ Bu dönemde *Forbes*, El Kadı’nın “Başbakan’a yakın bir grup İslami iş adamı ve siyasetçiye yakın olduğunu” bildirdi. Erdoğan bugüne dek El Kadı’ya olan desteğini sürdürdü. Erdoğan El Kadı’ya olan desteğini: “Yasin Bey’den kendim kadar eminim. Yasin Bey’in bir terör örgütüyle ilişkili olması veya ona destek vermesi mümkün değildir,” sözleriyle belirtmişti.⁶⁵ Başka bir deyişle Erdoğan, Amerika’nın mali yaptırımlar rejimine doğrudan meydan okumayı seçmişti.

Aralık 2013’te yolsuzluk skandalı ortaya çıktığında El Kadı kendini karmaşanın tam ortasında buldu. Türk medyasında çıkan haberlere göre savcılar El Kadı’yı sorguya almak istiyordu.⁶⁶ Gelen haberler Erdoğan hükümetinin, El Kadı’nın ülke dışına kaçmasına yardımcı

⁶⁰ “Recent OFAC Actions,” U.S. Department of the Treasury press release, October 12, 2001, <https://web.archive.org/web/20040814083658/https://www.treas.gov/offices/enforcement/ofac/actions/20011012.shtml>

⁶¹ “Saudi Man Dropped From U.N. Al Qaeda Sanctions List,” Reuters, October 5, 2012, www.reuters.com/article/2012/10/06/us-alqaeda-sanctions-un-idUSBRE89501K20121006; “Europe’s Top Court Rejects Sanctions Against Saudi Businessman,” Reuters, July 18, 2013, <http://www.reuters.com/article/2013/07/18/us-eu-court-kadi-idUSBRE96H0DJ20130718>

⁶² Tolga Taniş, “El Kadı’dan Washington da emin,” *Hurriyet*, January 6, 2014, www.hurriyet.com.tr/yazarlar/25502503.asp

⁶³ Maha Akeel, “Turkish Court Lifts Freeze on Yassin Al-Qadi’s Assets,” *Arab News*, August 9, 2006, www.arabnews.com/node/280194; “Al-Qadi Close to Regaining Frozen Assets in Turkey,” *Hurriyet Daily News*, September 22, 2006, www.hurriyetaidailynews.com/default.aspx?pageid=438&n=al-qadi-close-to-regaining-frozen-assets-in-turkey-2006-09-22

⁶⁴ Andrew Cochran, “Turkish Government Reaches Final Decision to Freeze al-Qadi’s Assets,” *Counterterrorism Blog*, April 3, 2008, <http://counterterrorismblog.org/2008/04/turkish-government-reaches-fin.php>; “El Kadı’s Assets Remain Frozen in Turkey,” Wikileaks, April 4, 2008, www.wikileaks.org/plusd/cables/08ANKARA645_a.html

⁶⁵ Richard C. Morais and Denet C. Tezel, “The Al Qadi Affair,” *Forbes*, January 24, 2008, www.forbes.com/2008/01/24/turkey-yasin-al-qadi-biz-cz_rm_0124alqadi.html

⁶⁶ “Prominent Turkish Businessmen Among Arrest List in Second Corruption Probe: Report,” *Hurriyet Daily News*, December 27, 2013, www.hurriyetaidailynews.com/prominent-turkish-businessmen-among-arrest-list-in-second-corruption-probe-report.aspx?pageID=238&nID=60239&NewsCatID=341

olduğu yönündeydi.⁶⁷ Bu, Suudi işadamlarının özel izinle seyahat edişinin ilk örneği olmayabilir. Türk medyası, El Kadi’nın Şubat 2012- Ekim 2012 aralığında Türkiye’ye dört kez vizesiz ve pasaportsuz yasadışı giriş yaptığını bildirdi. Bakanlar Kurulu’nun El Kadi’nın Türkiye’ye girişini yasaklama kararına rağmen, Erdoğan’ın kişisel korumalarının El Kadi’ya Türkiye ziyareti boyunca eşlik ettiği iddiaları ortaya atıldı. Bu ziyaretlerde El Kadi’nın farklı şirket yöneticileriyle toplantılar yaptığı söylendi.⁶⁸

Yolsuzluk skandalının ertesinde konuyla ilgili daha fazla bilgi edinme çabaları AKP hükümeti tarafından engellenmiştir.

Salih el-Aruri Ağustos 2012’de İstanbul’da bir Ramazan Bayramı davetinde konuşuyor.

V. Salih El Aruri

İsrail haber sitesi Ynet Ekim 2013’te yayınladığı bir haberde üst düzey Hamas yetkilisi Salih El Aruri’nin “Türkiye’de, Türk hükümetinin desteğiyle eylemlerini sürdürdüğünü” yazdı.⁶⁹ Bu iddia, diğer güvenilir haber kaynaklarında tekrarlandı. İsrail istihbaratının üst düzey bir yetkilisi de Aruri’nin Türkiye’de olduğunu doğruladı. Yetkili, El Aruri’nin “Hamas’ın en önemli liderlerinden biri olduğunu” ve “finansman ve lojistik gibi konular da dahil olmak üzere bir çok konudan sorumlu olduğunu” belirtti.⁷⁰

El Aruri’nin Türkiye’de olması birçok açıdan rahatsızlık verici. Birincisi El Aruri Türkiye topraklarında terörizme

⁶⁷ “Report: Al-Qaeda Suspects Flee After Turkish Gov’t Blocks Raid,” *Today’s Zaman*, December 26, 2013,

www.todayszaman.com/news-335038-report-al-qaeda-suspects-flee-after-turkish-govt-blocks-raid.html

⁶⁸ “Yasin al-Qadi Escorted By PM’s Security Detail, Daily Reports,” *Today’s Zaman*, December 30, 2013,

www.todayszaman.com/news-335341-yasin-al-qadi-escorted-by-pms-security-detail-daily-reports.html

⁶⁹ Alex Fishman, “Leaving Prison, Returning to Terror,” *Ynet News*, October 21, 2013, www.ynetnews.com/articles/0,7340,L-4443522,00.html

⁷⁰ Jonathan Schanzer, “Thorn in the Side,” *Foreign Policy*, September 17, 2013, www.foreignpolicy.com/articles/2013/09/17/thorn_in_the_side_turkey_hamas_israel

destek amaçlı para topluyor olabilir. Nisan 2013’te İsrail Güvenlik Teşkilatı (Shin Bet), Muhammed Savalma ve Ahmet Savalma isimli iki Filistinli’nin tutuklandığını bildirdi. Filistinliler, Hamas için Ürdün’den Batı Şeria’ya para kaçıyordu.⁷¹ Soruşturmada bu paranın bir kısmının El Aruri adına kaçırıldığı ortaya çıktı.⁷²

El Aruri’nin aynı zamanda Hamas’ın Batı Şeria’daki operasyonlarından sorumlu olduğu düşünülüyor.⁷³ Bu, Batı Şeria’daki saldırılardaki artış düşünüldüğünde daha da endişe verici.⁷⁴ El Aruri Türkiye’den İsrail’e karşı şiddet çağrısı yapmayı sürdürüyor ve açıklamaları Hamas’ın askeri kanadı olan İzzettin El Kassam Tugayları’nın İngilizce internet

sitesinde yer alıyor.⁷⁵ İsrail’in günlük gazetelerinden *Haaretz*’de çıkan bir habere göre El Aruri, Hamas’ın Batı Şeria’da terör saldırıları düzenlemesine yardımcı oluyor.⁷⁶ 2014’ün Ocak ayında üst düzey bir İsrailli askeri yetkili, *İsrail Hayom* gazetesine, Hamas’ın son dönemde Batı Şeria’daki operasyonlarının “Türkiye aracılığıyla Gazze’den yönetildiğini” belirtti.⁷⁷

El Aruri’nin Türkiye’deki varlığı yeni bir gelişme değil. El Aruri, Hamas’ın 2012 yılında, Esad rejiminin Sünni Suriyeliler’i ve Filistinliler’i öldürmesine tepki olarak Şam’daki merkezini boşaltmasından bu yana Türkiye’de.⁷⁸ El Aruri Türkiye’deki varlığı konusunda çekingen de davranmıyor. Örneğin, Mart 2012’de, Hamas’tan gelen bir delegasyonunun Erdoğan dahil Türk yetkililerle yaptığı görüşmelere

⁷¹ David Barnett, “Israel Indicts More Palestinian Terror Cells,” *Long War Journal*, April 18, 2013, www.longwarjournal.org/threat-matrix/archives/2013/04/israel_indicts_more_palestina.php

⁷² “Operative Released in Shalit Deal Involved in Directing Terrorism” Israel Security Agency website, www.shabak.gov.il/publications/publications/Pages/shotef170413.aspx

⁷³ “Haniyeh in Cairo Today, Abu Marzouk Official In Charge of the Media,” *Al-Hayat*, April 24, 2013, <http://alhayat.com/Details/506404>

⁷⁴ David Barnett, “Israeli Defense Forces: Abduction Attempts in 2013 Already Equal to 2012 Total,” *Long War Journal*, June 7, 2013, www.longwarjournal.org/threat-matrix/archives/2013/06/idf_abduction_attempts_in_2013.php

⁷⁵ “Aruri Urges Resistance in W. Bank For More Heroic Operations Against Occupation,” Ezzedeen al Qassam Brigades website, October 24, 2013, www.qassam.ps/news-7624-Aruri_urges_resistance_in_W_Bank_for_more_heroic_operations_against_occupation.html

⁷⁶ Amos Harel, “Hamas Is Alive and Kicking in the West Bank - But In Remote Control,” *Haaretz*, December 21, 2013, www.haaretz.com/weekend/week-s-end/.premium-1.564568

⁷⁷ Yoav Limor, “There Is No Intifada,” *Israel Hayom*, January 10, 2014, www.israelhayom.com/site/newsletter_article.php?id=14651

⁷⁸ “Who will follow Meshaal?” *Al-Ahram Weekly*, October 4-10, 2012, <http://weekly.ahram.org.eg/2012/1117/re3.htm>

katıldı.⁷⁹ Ekim 2012’de, Türkiye’den Gazze’ye geçerek Katar Emiri’nin Hamas kontrolündeki Gazze Şeridi’ne gerçekleştirdiği ziyarette yer aldı.⁸⁰ 2013 Ekim’inde ise El Aruri Hamas politbüro şefi Halit Meşal’in Erdoğan’la Ankara’daki bir üst-düzey görüşmesine katıldı.⁸¹

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan (sağda) ve Hamas lideri Halid Meşal 30 Eylül 2012’de Ankara’da AKP Kongresinde. (Fotoğraf: AP)

VI. Hamas Bağlantıları

Salih El Aruri’nin Türkiye’deki varlığı, Türkiye’nin terörist örgüt Hamas’a verdiği daha geniş desteğin bir belirtisi. Örgütle bağlar özellikle Arap Baharı’ndan bu yana güçlenmiş durumda. Türkiye, Müslüman Kardeşler’in bir kolu olan Hamas’ı Orta Doğu’nun yeni bölgesel düzenine entegre etmeye çalıştı. Ancak Müslüman Kardeşler lideri Muhammed Mursi’nin Temmuz 2013’te devrilmesinden bu yana Türkiye’nin bölgedeki İslamcı hareketlerin savunucusu olarak rolü karmaşık bir hal aldı. Buna rağmen Türkiye’nin Hamas’a siyasi ve mali yardım yapma konusundaki kararlılığı sürüyor.

Hamas, Birleşmiş Milletler’in ve Türkiye’nin terör örgütü listesinde yer almıyor (Birleşmiş Milletler’in terör listesinde yalnızca Taliban ve El Kaide bulunuyor). Bu nedenle Türkiye teknik olarak grubu destekleme hakkına

⁷⁹ “ Hamas Delegation to Visit Turkey,” Maan News Agency, March 16, 2012, www.maannews.net/eng/ViewDetails.aspx?ID=468536

⁸⁰ Adel Zaanoun, “Pomp and poems for Qatari emir in Gaza,” Agence France Press, October 23, 2012, www.google.com/hostednews/afp/article/ALEqM5g9dc8qpbAToqCjN7NFEwEpIUrcNg?docId=CNG.2020e0b71542846d5c2a23c570914c48.4d1

⁸¹ “ Hamas Delegation to Visit Turkey,” Ma’an News Agency, March 16, 2012, www.maannews.net/eng/ViewDetails.aspx?ID=468536; “Meshal and Hamas Delegation Meets With Turkish Prime Minister,” Hamas Information Office, October 8, 2013, www.hamasinfo.net/ar/default.aspx?xyz=U6Qq7k%2bcOd87MDI46m9rUxJEpmO%2bi1s7STpp4vS%2fUt0HKuuRVD1acVijjinOOQgBfLZoCZz7lptMYlZS3uLdx0MPfjTKdx8fXL7m8XoPzWJ4XAP3cevAhA2%2fofg5kycO34KvGJ8XorE%3d

sahip. Ancak grubun 1987’den bu yana sivil hedeflere yönelik saldırıları göz önünde bulundurulduğunda, NATO üyesi bir ülkenin örgüte açıkça destek çıkması garip bir durum. Bundan öte, Türkiye’nin Avrupa Birliği üyesi olma isteği ve Birliğin 2001’de Hamas’ın askeri kanadını, 2003’te de siyasi kanadını terörist olarak tanımlaması göz önünde bulundurulursa durum daha da şaşırtıcı bir hal alıyor.⁸²

Türkiye’nin Hamas’a doğrudan finansal destek sağlayıp sağlamadığı ise belirgin değil. Aralık 2011’de Filistin mediasında çıkan haberler, Erdoğan’ın “Maliye Bakanlığı’na, Gazze’deki Hamas hükümetine 300 milyon dolar gönderilmesi talimatını verdiği” yönündeydi.⁸³ Türk hükümeti ve Hamas bu iddiayı reddetse de Reuters⁸⁴ ve *Haaretz*’de⁸⁵ çıkan haberler bu mali ilişkiye yer verdi. Türkiye’nin NATO’daki rolü ve Washington’la olan ilişkisi göz önünde bulundurulduğunda, Türkiye’nin Hamas ilişkilerini kamuoyundan

saklamak istemesi çok da şaşırtıcı olmamalı.

Ancak Türkiye Gazze’deki Hamas hükümetine verdiği diğer finansal ve maddi destek konusunda oldukça açık davranıyor. Örneğin Türkiye Hamas kontrolü altında olan Gazze’de hastane⁸⁶, cami⁸⁷, okul⁸⁸ ve yiyecek⁸⁹ yardımı için parasal destek sağladı. Kasım 2012’de meydana gelen Hamas-İsrail savaşından sonra da bölgenin yeniden inşası için maddi destekte bulundu. Ekim 2013’te Türk Dışişleri Bakanlığı, Gazze Şeridi’nin enerji gereksinimini karşılamak için 850 bin dolarlık bir plan yapıldığını duyurdu.⁹⁰

⁸⁶ “Turkey Building Hospital in Gaza Despite Difficulties,” *Today’s Zaman*, July 19, 2011, www.todayszaman.com/news-250982-turkey-building-hospital-in-gaza-despite-difficulties.html

⁸⁷ “Turkey to Help Rebuild Mosques in Gaza Strip,” *Hurriyet Daily News*, January 12, 2012, www.hurriyetaailynews.com/turkey-to-help-rebuild-mosques-in-gaza-strip.aspx?pageID=238&nID=11286&NewsCatID=338

⁸⁸ “Gaza Govt Constructs, Refurbishes 50 Security Buildings,” Ma’an News Agency, January 24, 2012, www.maannnews.net/eng/ViewDetails.aspx?ID=454664

⁸⁹ Elad Benari, “Israel Allows Turkish Food Trucks into Gaza,” *Arutz Sheva*, March 7, 2013, www.israelnationalnews.com/News/News.aspx/165959#.Uml2aPmshsl

⁹⁰ “Turkey Donates \$850,000 For Gaza’s Energy Needs,” *Today’s Zaman*, October 23, 2013, www.todayszaman.com/news-329599-turkey-donates-850000-for-gazas-energy-needs.html

⁸² Matthew Levitt, *Hamas: Politics, Charity and Terrorism in the Service of Jihad*. (New Haven, CT: Yale University Press, 2007), p. 50.

⁸³ Saed Bannoura, “Turkey To Grant Hamas \$300 Million,” International Middle East Media Center, December 3, 2011, www.imemc.org/article/62607

⁸⁴ Nidal al-Mughrabi, “Hamas Quietly Quits Syria as Violence Continues,” Reuters, January 27, 2012, www.reuters.com/article/2012/01/27/us-syria-hamas-idUSTRE80Q0QS20120127

⁸⁵ Zvi Bar’el, “Turkey May Provide Hamas with \$300 Million in Annual Aid,” *Haaretz*, January 28, 2012, www.haaretz.com/news/diplomacy-defense/turkey-may-provide-hamas-with-300-million-in-annual-aid-1.409708

Türkiye, Hamas’a olan siyasi desteğini son yıllarda ses getiren bir biçimde ortaya koydu. 2009 Davos toplantısında Başbakan Erdoğan’ın İsrail Cumhurbaşkanı Şimon Peres’le yaşadığı tartışma bunun akılda kalan bir örneği.⁹¹ Daha yakın zamanda Erdoğan, sıklıkla üst düzey Hamas yetkililerini ağırladı ve Gazze Şeridi’ne resmi bir ziyaret gerçekleştirme konusundaki arzusunu dile getirdi.⁹² Erdoğan bu ziyareti gerçekleştirirse, Hamas’ın 2007 yılında Gazze Şeridi’nde yönetimi ele geçirmesinden sonra bölgeyi ziyaret eden ikinci dünya lideri olacaktır.⁹³ ABD, özellikle Amerika Dışişleri Bakanı John Kerry’nin İsrail ve Batı Şeria’daki Filistin Yönetimi liderliği arasında barış görüşmeleri gerçekleştirmeye çalıştığı bir dönemde böyle bir ziyaretin Hamas’ı daha güçlü duruma getireceği konusundaki endişelerini dile getirdi.⁹⁴

⁹¹ Katrin Bennhold, “Leaders of Turkey and Israel Clash at Davos Panel,” *New York Times*, January 29, 2009, www.nytimes.com/2009/01/30/world/europe/30clash.html

⁹² “Turkey’s Erdoğan Meets Top Hamas Officials for Talks on Palestinian Reconciliation,” Associated Press, June 18, 2013, www.foxnews.com/world/2013/06/18/turkey-erdoğan-meets-top-hamas-officials-for-talks-on-palestinian/

⁹³ “Turkey’s Erdoğan Considers Gaza Visit,” *Associated Press*, November 28, 2012, <http://bigstory.ap.org/article/turkeys-erdoğan-considers-gaza-visit.Currently, Qatar’s emir is the only world leader to have visited the Gaza Strip since the Hamas takeover in 2007.>

⁹⁴ Michael Gordon, “Kerry Asks Turkish Leader to Postpone Trip to Gaza,” *New York Times*, April 21, 2013, www.nytimes.com/2013/04/22/world/middleeast/kerry-seeks-turkish-leaders-patience-on-gaza.html

Erdoğan’ın Hamas’a sağladığı açık desteğin en iyi örneğinin, Türk hükümetinin, 2010’da yaşanan ve açık denizde şiddetle sonuçlanan, İsrail’in Gazze Şeridi’ne uyguladığı blokajı delme amaçlı feribotu destekleme kararı olduğu söylenebilir.⁹⁵ Feribotu destekleyen sivil toplum kuruluşu İHH, Hamas’a parasal destek sağlamakla suçlanmış olup, bu destekte yalnız olmadığı konusunda şüpheler vardır. Amerikan Dışişleri Bakanlığı’nın kamuoyuna sızdırılan bir yazışmasında, Filistin Kurtuluş Örgütü’nden bir yetkilinin 2009 yılında Amerikalı diplomatları, “İstanbul’da Filistin’e destek için yapılan artan sayıdaki şüpheli toplantının” kötü amaçlara hizmet ettiği yönünde uyardığı görülüyor. ABD’nin Ankara Büyükelçiliği, [Türk hükümetine] “resmi ve gayri resmi yollardan sivil toplum örgütlerinin düzenlediği bu toplantıların Hamas’a destek için yapıldığı konusundaki endişelerin bildirildiğini” açıkladı.⁹⁶

⁹⁵ Dan Bilefsky and Sebnem Arsu, “Sponsor of Flotilla Ties to Elite of Turkey,” *New York Times*, July 15, 2010, www.nytimes.com/2010/07/16/world/middleeast/16turkey.html

⁹⁶ “Turkey: Abbas To Tell GOT ‘Stop Empowering Hamas’,” Wikileaks, July 15, 2009, www.cablegatesearch.net/cable.php?id=09ANKARA1012

Hamas lideri İsmail Haniye (ortada) 2 Ocak 2012’de İstanbul’da Mavi Marmara’nın onunde. (Fotoğraf: AP)

VII. İHH

Gazze’ye gönderilen feribotun koordinasyonundan sorumlu olan İnsani Yardım Vakfı (İHH) adlı Türk yardım kuruluşu, yıllar boyu bazı terörist gruplarla bağlantılandırılmıştır. Aşağıda belirtilen suçlamaların tümünü reddeden ⁹⁷ bu grubun Türk hükümetinden önemli destek aldığı görülüyor. ⁹⁸

İHH 1992 yılında Türkiye’de kuruldu. ⁹⁹ Analist Michael Weiss’in da belirttiği gibi, vakıf daha 1996 gibi erken bir tarihte CIA’yi kaygılandıran bir konu oldu. "Uluslararası İslami STK’ler ve Terör Bağlantıları" başlıklı, gizliliği kaldırılmış bir rapor, İHH’nın İran ve Cezayir’deki İslami gruplarla olan bağlantılarını göz önüne serdi.

⁹⁷ Author interview with İHH officials, Istanbul, August 29, 2013.

⁹⁸ Justin Vela, "Turkey’s Men in Syria," *Foreign Policy*, September 18, 2012, www.foreignpolicy.com/articles/2012/09/18/turkeys_men_in_syria

⁹⁹ "Questions Frequently Asked to İHH," İHH website, www.ihh.org.tr/en/main/faq/question-s-frequently-asked-to-ihh/1

Raporda ayrıca İHH’nın Bosna’daki terör faaliyetlerine destek veren on beş sivil toplum örgütünden biri olduğu da kaydedildi. ¹⁰⁰ Esad Hecimoviç adlı Bosnalı araştırmacı gazeteci, İHH’nın Bosna savaşı sırasında bölgeye olan silah akışıyla ve cihatçı gruplarla bağlantılı olduğunu doğruluyor. ¹⁰¹ 1999 yılında Türk hükümeti, "köktendinci" yardım kuruluşunun, bağış toplama düzenlemelerine uymadığını iddia ederek, İHH’nın banka hesaplarını dondurdu. Özellikle, İstanbul valisi kurumun "gizli banka hesapları" işlettiğini iddia etti. ¹⁰²

2001 yılında veya civarında İHH, İsrailli sivillere karşı intihar saldırıları dahil birçok saldırıyı teşvik ettiği bilinen, Katar merkezli din adamı Şeyh Yusuf El Kardavi başkanlığındaki Suudi şemsiye örgüt Hayır Birliği’nin bir parçası haline geldi. ¹⁰³ 12 Kasım 2008 tarihinde, ABD Hazine Bakanlığı, Hayır Birliği’ni terörist bir oluşum olarak tanımladı. Bakanlığa göre, "Hamis

¹⁰⁰ Michael Weiss, "The Dark Truth About Those Gaza-bound Turkish Flotilla 'Humanitarians'," *New York Daily News*, June 11, 2010, www.nydailynews.com/opinion/dark-truth-gaza-bound-turkish-flotilla-humanitarians-article-1.182754#ixzz2r2sT3nmQ

¹⁰¹ Esad Hecimovic, "Gaza Flotilla Official Was Foreign Fighter in Bosnia War," *Intelwire*, June 13, 2010, <http://news.intelwire.com/2010/06/gaza-flotilla-official-was-foreign.html>

¹⁰² Lori Montgomery, "Islamists Say Government is Stifling Quake Aid Efforts," *Philadelphia Inquirer*, August 28, 1999, p.A3

¹⁰³ "The Union of Good – Analysis and Mapping of Terror Funds Network," Israel Security Agency website, www.shabak.gov.il/english/enterrordata/reviews/pages/coalition.en.aspx

liderliği, örgüte fon transferini kolaylaştırmak amacıyla ikinci İntifada'nın başlamasından kısa bir süre sonra, 2000 yılı sonlarında Hayır Birliği'ni kurdu."¹⁰⁴ İsrail zaten Batı Şeria ve Gazze'de faaliyet gösteren Hayır Birliği'ni 2002 yılında yasadışı ilan etmişti.¹⁰⁵

İHH'nın Hayır Birliği'ne olan desteği görünüşte vakıf ile ilgili terörist tanımlaması gerektirecek düzeyde değildi. Ancak, 2010'da yaşanan feribot olayından sonra, grup büyüteç altına alındı. Örneğin İsrail hükümeti, feribottaki İHH eylemcilerinden birinin Gazze Şeridi'ne El Kaide üyelerinin sızdırılmasına yardımcı olduğunu bildirdi.¹⁰⁶ 2012 yılında Türk savcılar, El Kaide'ye finansman iddiaları konusunda İHH başkanını

soruşturmaya başladı.¹⁰⁷ Hollanda¹⁰⁸ ve Alman¹⁰⁹ hükümetleri, Hamas ile olan bağları nedeniyle yerel İHH kuruluşlarına yasak getirdi (Türk vakıf, bu kuruluşlarla olan bağlantılarını inkar etti). ABD makamları da İHH'yı terör tanımlaması içinde değerlendirmeye gerek olup olmadığını incelemeye başladı.¹¹⁰ Basına sızdırılmış gizli bir belge İHH'nın Hamas'a maddi destek sağlamış olabileceği konusunda ABD Hazine Bakanlığı'nın endişelerini ortaya çıkardı.¹¹¹ Ancak bugüne kadar hiçbir yasak getirilmemiştir ve İHH Gazze'de açıkça çalışmaya devam etmektedir.¹¹²

¹⁰⁴ "Treasury Designates the Union of Good," U.S. Treasury press release, November 11, 2012. www.treasury.gov/press-center/press-releases/Pages/hp1267.aspx

¹⁰⁵ "Defense Minister Signs Order Banning Hamas-Affiliated Charitable Organizations," Israeli Ministry of Foreign Affairs website, July 7, 2008, www.mfa.gov.il/mfa/pressroom/2008/pages/defense%20minister%20signs%20order%20banning%20hamas-affiliated%20charitable%20organizations%207-jul-2008.aspx

¹⁰⁶ "Specific Flotilla Passengers Linked to Al-Qaeda, Hamas and Other Terror Organizations," Israel Defense Forces website, June 6, 2010, www.idfblog.com/2010/06/06/intel-specific-flotilla-passangers-linked-to-al-qaeda-hamas-and-other-terror-organizations-6-june-2010/

¹⁰⁷ "Head of conservative NGO under probe for financing al-Qaeda," *Hurriyet Daily News*, June 15, 2012, www.hurriyetdailynews.com/head-of-conservative-ngo-under-probe-for-financing-al-qaeda-.aspx?pageID=238&nID=23245&NewsCatID=338

¹⁰⁸ Benjamin Weinthal, "Dutch Government Places IHH on Terror List," *Jerusalem Post*, May 1, 2011, www.jpost.com/International/Dutch-government-places-IHH-on-terror-list

¹⁰⁹ Tzvi Ben Gedalyahu, "German Bans IHH Terrorist Group; European Jews Urge EU to Follow," *Arutz Sheva*, July 12, 2010, www.israelnationalnews.com/News/News.aspx/138557#.Ut_uc5so4y8

¹¹⁰ Ben Evansky, "State Department Mulls Terror Designation for Gaza 'Aid' Ship Funder," *Fox News*, July 14, 2010, www.foxnews.com/world/2010/07/14/exclusive-state-department-considers-terror/

¹¹¹ "Treasury Official on Fight Against Terrorist Financing," Wikileaks, December 4, 2009. <http://cablegatesearch.net/cable.php?id=09ANKARA1725>

¹¹² İHH Website, <http://filistin-gazze.ihh.org.tr/>

Göreceli bir sükunetten sonra, İHH’nın Suriye’deki radikal İslamcılara desteği konusunda yeni kaygılar belirmeye başladı. İHH’nın İstanbul merkezli yetkilileri, tüm cephelere yardımların dağıtımını sağlamak için derneğin Suriyeli isyancı gruplara gerek duyduğunu çekinmeden dile getiriyor.¹¹³ Ancak Mart 2013’te çıkan bir McClatchy raporuna göre, İHH, Ahrar El Şam dahil olmak üzere Suriye’deki savaşçılara doğrudan ya da dolaylı yardım sağlıyor.¹¹⁴ Bu Selefi grup "sıklıkla, El Nusra Cephesi ve Irak-Suriye İslam Devleti yanında savaşmaktadır" ki her iki grup El Kaide ile bağlantılıdır.¹¹⁵ Aralık 2013’te, üst düzey bir El Kaide temsilcisi olan Ebu Halid El Suri (Mohamed Bahaiah)’nin Ahrar El Şam’ın önde gelen liderlerinden biri olduğu tespit edilmiştir.¹¹⁶ ABD Hazine Bakanlığı’na göre, El Suri, Suriye’de El Kaide’nin temsilcisidir ve Suriye’deki operasyonlar için Katar merkezli bir El

Kaide finansöründen 2013 yılında en az 600 bin dolar almıştır.¹¹⁷

İHH ilginç bir biçimde, Türkiye’deki yolsuzluk skandalının bir parçası olduğu 1 Ocak 2014’e dek ciddi bir inceleme ve soruşturmadan geçmemiştir. Bu tarihte Türk medyası, yardım kuruluşunun Suriye’deki cihatçılara silah taşıdığını iddia etti.¹¹⁸ İHH tüm suçlamaları reddetti¹¹⁹ ve Türk İçişleri Bakanı da bu haberlerin ortaya çıkışından kısa bir süre sonra suçlamaları yalanladı.¹²⁰ Ancak bu tarihten iki hafta sonra Türk anti-terör birimleri, El Kaide’ye ve Suriye’deki cihatçılara silah, para ve savaşçı sağladıklarından kuşku duydukları kişilere altı kentte baskın düzenlediler.¹²¹ Hedef alınan yerlerden

¹¹³ Author interview with İHH officials, Istanbul, August 29, 2013.

¹¹⁴ David Enders, "Islamist Rebels Consolidating Hold in Three Northeast Syrian Provinces," McClatchy, March 15, 2013, www.mcclatchydc.com/2013/03/15/186043/islamist-rebels-consolidating.html

¹¹⁵ Bill Roggio, "Free Syrian Army Units Ally With Al Qaeda, Reject Syrian National Coalition, and Call for Sharia," *Long War Journal*, September 26, 2013, www.longwarjournal.org/archives/2013/09/free_syrian_army_uni.php. The core of al-Qaeda’s leadership disavowed ISIS in February 2014.

¹¹⁶ Thomas Joscelyn, "Syrian Rebel Leader Was Bin Laden’s Courier, Now Zawahiri’s Representative," *Long War Journal*, December 17, 2013, www.longwarjournal.org/archives/2013/12/aq_courier_rebel_leader_zawahiri.php

¹¹⁷ "Treasury Designates Al-Qa’ida Supporters in Qatar and Yemen," U.S. Treasury press release, December 18, 2013, www.treasury.gov/press-center/press-releases/Pages/jl2249.aspx

¹¹⁸ "Suspicious of Arms Shipment, Turkish Army Stops Truck Bound for Syria," *Today’s Zaman*, January 1, 2014, www.todayszaman.com/news-335503-report-turkish-police-seizes-weapons-on-aid-truck.html; and "Truck En Route to Syria Stirs Crisis Between Judiciary, Executive," *Today’s Zaman*, January 2, 2014, www.todayszaman.com/news-335585-truck-en-route-to-syria-stirs-crisis-between-judiciary-executive.html

¹¹⁹ "False Accusations Towards IHH Humanitarian Aid Foundation," İHH press release, January 1, 2014, www.ihh.org.tr/en/main/news/0/false-accusations-towards-ihh-humanitarian-ai/1998

¹²⁰ "Turkey Denies Reports of Arms Shipment to Syria," Agence France Presse, January 2, 2014, www.naharnet.com/stories/en/112296

¹²¹ "Turkey Questions Al-Qaeda Suspects," Agence France Presse, January 16, 2014, <https://now.mmedia.me/lb/en/international/530716-turkey-questions-al-qaeda-suspects>

biri Suriye sınırına yakın Kilis’teki İHH ofisiydi ve burada en az bir kişi tutuklandı.¹²² Associated Press’e göre,¹²³ bir başka İHH çalışanı Kayseri’de evine yapılan bir baskın sonucu gözaltına alındı. İHH yetkilileri baskını kınadı ve suçlamaları reddetti.¹²⁴

Ocak ayı baskınlarında, Türk yetkililer El Kaide üyesi olduklarından kuşku edilen Halis Bayancuk ve İbrahim Şen adlı iki kişiyi daha tutukladı. Ebu Hanzala olarak da bilinen Bayancuk, bildirildiğine göre Türkiye’de El Kaide için önemli bir rol oynayan bir ilahiyatçı.¹²⁵ Türk Hizbullah örgütünün eski bir üyesi olan Bayancuk’un,¹²⁶ en son 2011 yılında

olmak üzere, daha önce birçok kez tutuklanmış olduğu bildirildi.¹²⁷ Guantanamo’da eski bir tutuklu olan İbrahim Şen, 2003 yılında Türk yetkililere teslim edilmişti. 2008 yılında 6 yıl hapis cezasına çarptırıldı, yasal itirazları hala sürmekte.¹²⁸ ABD Savunma Bakanlığı’na göre, Şen serbest bırakıldıktan sonra terör faaliyetlerine dönen birçok eski Guantanamo tutuklularından biridir.¹²⁹

Sırp haber ajansları Ocak 2014 sonunda İHH’nın, Suriye’deki mücahitlere silah gönderdiği savıyla Bosna-Hersek’te soruşturma altında olduğunu bildirmiştir.¹³⁰ İHH yetkilileri bu suçlamaları da yalanladılar.

¹²² “Turkish Anti-Terrorist Police Raid Aid Agency Near Syrian Border,” Reuters, January 14, 2014, www.reuters.com/article/2014/01/14/us-turkey-ngo-idUSBREA0D0JI20140114

¹²³ Suzan Fraser, “Turkish Police Detain Al-Qaida Suspects,” Associated Press, January 14, 2014, <http://bigstory.ap.org/article/reports-turkish-police-detain-al-qaeda-suspects>

¹²⁴ Ivan Watson and Gul Tuysuz, “Police Raid Islamic Charity in Turkey,” CNN, January 14, 2014, www.cnn.com/2014/01/14/world/meast/turkey-police-raid/index.html

¹²⁵ “Suspected Al-Qaeda Members Nabbed In Police Operation,” *Today’s Zaman*, January 14, 2014, www.todayszaman.com/news-336617-suspected-al-qaeda-members-nabbed-in-police-operation.html; “Al-Qaeda Operations Active in Istanbul,” *Aydinlik*, August 26, 2013, www.aydinlikdaily.com/Al-Qaeda-Operations-Active-in-Istanbul-412

¹²⁶ “Turkey Detains 40 Al-Qaeda, Hizbullah Suspects in Raids,” *Today’s Zaman*, April 13, 2011, www.todayszaman.com/newsDetail_getNewsById.action?sessionId=CD1606FA4F14002845C714594A16E018?newsId=240909

¹²⁷ “41 Arrested in Al-Qaida Bust in Turkey,” Xinhua, April 12, 2011, http://news.xinhuanet.com/english2010/world/2011-04/12/c_13825483.htm

¹²⁸ “Suspected Al-Qaeda Members Nabbed In Police Operation,” *Today’s Zaman*, January 14, 2014, www.todayszaman.com/news-336617-suspected-al-qaeda-members-nabbed-in-police-operation.html

¹²⁹ “Fact Sheet: Former Guantanamo Detainee Terrorism Trends,” U.S. Department of Defense website, April 7, 2009, www.defense.gov/news/returntothefightfactsheet2.pdf

¹³⁰ See: www.glassrpske.com/novosti/vijesti_dana/Vez-e-sa-IHH-om-vode-ka-Ministarstvu-odbrane/144621.html and www.glassrpske.com/novosti/vijesti_dana/Pod-istragom-saradnici-IHH-a-u-BiH/144320.html

Çinli S-300 (HongQi 9 [HQ-9]) fırlatıcı

VIII. Çin Füze Savunma Anlaşması

Yukarıda belirtilen yasadışı finansman kaygılarını içeren uzun listeye ek olarak, Türkiye, 26 Eylül 2013 tarihinde, Çin Hassas Makina İthalat ve İhracat Şirketi (CPMIEC) ile Türk Uzun Menzilli Hava ve Füze Savunma Sistemi (T-LORAMIDS)’nin ortak üretimini yapmak üzere Çin’in 4 milyar dolarlık teklifinin kabul ettiğini açıkladı.¹³¹ Türkiye’nin kararına etki eden faktörler arasında, Ankara’nın ortak üretimle teknoloji transferi sağlamayı ve Türkiye’nin kendine yeterliliğini arttırmayı hedeflediği düşünülebilir.¹³² Açıklamanın

ardından, ABD¹³³ ve NATO¹³⁴ yetkilileri CPMIEC ile yapılan anlaşmanın müttefik hava savunmasını zedeleyebileceği kuşklarını dile getirdiler. ABD’nin Türkiye Büyükelçisi Francis Ricciardone "Hem bizi, hem Türkiye’yi ilgilendiren müttefik hava savunma ve füze sistemi adına bunun ne anlama geldiği konusunda ciddi kaygılar duyuyoruz," dedi.¹³⁵

Bu kaygıların en önemli nedenlerinden biri CPMIEC’in, İran’a yasak füze teknolojisi satarak ABD tarafından birden çok kez yaptırıma tabi tutulmuş olmasıdır.¹³⁶ Anlaşma, terörizmin finansmanına herhangi bir destek teşkil etmese de, İran’a karşı ABD öncülüğündeki yaptırımları zayıflatmak için doğrudan bir girişim olarak görülmektedir.

Batılı yetkililer, yapılması önerilen Türkiye-Çin füze savunma anlaşmasının mevcut NATO sistemleri ile uyumlu olmadığını savunarak, CPMIEC ile olan

¹³¹ Ece Toksabay, "Chinese Firm Under U.S. Sanctions Wins Turkish Missile Deal," Reuters, September 27, 2013, www.reuters.com/article/2013/09/27/us-turkey-china-defence-idUSBRE98Q0CY20130927

¹³² Jim Zanotti, "Turkey: Background and U.S. Relations," Congressional Research Service, December 20, 2013, p.12. www.fas.org/sqp/crs/mideast/R41368.pdf

¹³³ Tulay Karadeniz, "U.S. Talking to Turkey About China Missile Deal Concerns," Reuters, October 24, 2013, www.reuters.com/article/2013/10/24/us-turkey-china-defence-usa-idUSBRE99N09X20131024

¹³⁴ Mette Fraende, "NATO Head Expresses Concern About Turkey’s Chinese Missile Deal," Reuters, October 7, 2013, www.reuters.com/article/2013/10/07/us-turkey-china-defence-idUSBRE9960HO20131007

¹³⁵ Tulay Karadeniz, "U.S. Talking to Turkey About China Missile Deal Concerns," Reuters, October 24, 2013, www.reuters.com/article/2013/10/24/us-turkey-china-defence-usa-idUSBRE99N09X20131024

¹³⁶ "China Precision Machinery Import-Export Corporation (CPMIEC)," Nuclear Threat Initiative, November 16, 2012, www.nti.org/facilities/51/

anlaşmaya karşı çıktı.¹³⁷ NATO’nun en üst düzey komutanı, anlaşmayı yeniden değerlendirmesi için Türkiye’ye çağrı yaparken, ¹³⁸ savunma firmaları Raytheon ve Lockheed Martin’in, CPMIEC anlaşmasını değiştirmesi için, “Türkiye’ye yapılacak Patriot füze savunma sistemi inşa etmek konusundaki kendi tekliflerini daha cazip bir hale getirmeyi düşündüğü” bildirildi.¹³⁹

Süregelen telaşın ortasında Türk Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, füze savunma anlaşması için Türkiye’nin bir Çin şirketini seçmesinde “siyasi ya da ideolojik boyut” olmadığını açıkladı.¹⁴⁰ Son kararın henüz verilmediğinin altını çizerek Batılı bir ulusun olası bir teklifini değerlendireceklerini belirtti.¹⁴¹

¹³⁷ Sevil Erkus, “US, NATO Clarify Chinese Missile System Not Interoperable,” *Hurriyet Daily News*, November 4, 2013, www.hurriyetdailynews.com/us-nato-clarify-chinese-missile-system-not-interoper.aspx?pageID=238&nID=57309&NewsCatID=344

¹³⁸ Adrian Croft, “NATO’s Top Commander Questions Turkish Missile Deal With China,” Reuters, November 6, 2013, www.reuters.com/article/2013/11/06/us-turkey-china-defence-idUSBRE9A51B020131106

¹³⁹ Andrea Shala-Esa, “Raytheon, Lockheed Consider Fresh Bid for Turkey Missile Defense,” Reuters, November 12, 2013, www.reuters.com/article/2013/11/13/us-usa-turkey-china-idUSBRE9AC00Y20131113

¹⁴⁰ Kristina Wong, “Turkish Official Defends Purchase of Chinese Anti-Missile System,” *Washington Times*, November 18, 2013, www.washingtontimes.com/news/2013/nov/18/turkish-h-official-defends-purchase-chinese-anti-mis/

¹⁴¹ “US Has Time to Boost Bid for Turkey Missile System: FM,” Agence France Presse, November 19, 2013, www.google.com/hostednews/afp/article/ALeqM5irdE0D67TLx0iVYWGrWji6NeWqEA?docId=4e139962-8fdd-435a-9ef6-bd86f6e7a9a2

Washington’ın teskin edilmesi çabalarına rağmen, gerginlikler artmaya devam etti. Amerikalı yetkililer CPMIEC füze savunma projesi için bir taşeron olarak hareket edecek Türk şirketlerinin yaptırımlarla karşı karşıya kalabileceği uyarısında bulundu.¹⁴² Ayrıca, ABD finans devi Merrill Lynch, Türk savunma firması Aselsan’a yazdığı mektupta, CPMIEC ile çalışmaya devam ederse, Aselsan’ın artık ABD merkezli banka ile iş yapamayacağını belirtti.¹⁴³

Kongre de bu tartışmaya dahil oldu ve ABD parasal kaynaklarının olası Türkiye-Çin füze savunma sistemini NATO’ya entegre etmek için kullanılmasını engelleyecek bir yasa çıkardı.¹⁴⁴ Türk yetkililer ABD’nin anlaşmayı “mali açıdan daha az cazip” hale getirmeye çalıştığını kabul ettiler.¹⁴⁵

¹⁴² Burak Ege Bekdil, “Turk Industry Could Face US Sanctions in China Air Defense Deal,” *Defense News*, November 19, 2013, www.defensenews.com/article/20131119/DEFREG01/311190033/Turk-Industry-Could-Face-US-Sanctions-China-Air-Defense-Deal

¹⁴³ Erdal Saglam, “Merrill Lynch Refuses to Serve Turkish Defense Firm,” *Hurriyet Daily News*, December 5, 2013, www.hurriyetdailynews.com/merrill-lynch-refuses-to-serve-turkish-defense-firm.aspx?pageID=238&nID=59060&NewsCatID=344

¹⁴⁴ Dan Lamothe, “Congress Moves to Spike China’s Missile Deal with Turkey,” *Foreign Policy*, December 9, 2013, http://complex.foreignpolicy.com/posts/2013/12/09/congress_moves_to_spike_chinas_missile_deal_with_turkey#sthash.pOijOZnr.jwDT5XUj.dpbs

¹⁴⁵ “Congress to Ankara: No China Interoperability With US Money,” *Today’s Zaman*, December 12, 2013, www.hurriyetdailynews.com/congress-to-ankara-no-china-interoperability-with-us-money.aspx?pageID=238&nID=59417&NewsCatID=483

IX. Mali Eylem Görev Gücü (FATF)

Yukarıda söz edilen konuların kamuoyuna yansımalarından çok önce bile, Türkiye, terörizmin finansmanı ile mücadelede yükümlülüklerini yeterince yerine getirmediği konusunda ateş altındaydı. Şubat 2013’te, Ankara, terörün finansmanı ile mücadele için çalışan uluslararası kuruluş Mali Eylem Görev Gücü (FATF) tarafından neredeyse kara listeye alınmıştı.¹⁴⁶

Bir FATF ekibinin gerçekleştirdiği “karşılıklı değerlendirme”den sonra, Türkiye’nin terör finansmanının suç kapsamına alınmasında gerektiği gibi davranmadığı uyarısı yapıldı ve ilk kez 2007 yılında eksiklikleri konusunda

Ankara’nın dikkati çekildi.¹⁴⁷ Türkiye teröristlerin elinde bulunan malvarlıklarını saptayacak ve donduracak altyapıyı kurma çabasını da yeterince göstermemiştir.

Birleşmiş Milletler eski terör finansı yetkilisi Amir Kumar’a göre beklenti Türkiye’nin durumu düzeltmek için hızlı hareket edecekti.¹⁴⁸ Ancak Türkiye beş yıl boyunca bu konuda çok az bir çalışmada bulundu. Basına sızdırılmış bir ABD Hazine Bakanlığı belgesine göre, 2011 yılında Amerikalı yetkililer Türk yetkililer ile doğrudan bu konuyu gündeme getirdiler; tartışılan sorunlar arasında Türkiye’nin terörü çok dar kapsamlı bir şekilde tanımlaması da vardı.¹⁴⁹

Türkiye’nin terörün finansmanı konusundaki eksikliklerini gidermedeki isteksizliği en sonunda 19 Ekim 2012’de, FATF’ın, ülkenin kara listeye alınabileceği uyarısında bulunmasına neden oldu.¹⁵⁰ Böyle bir sınıflama

¹⁴⁷ “Mutual Evaluation of Turkey,” Financial Action Task Force website, February 23, 2007, www.fatf-gafi.org/topics/mutualevaluations/documents/mutualevaluationofturkey.html

¹⁴⁸ Jonathan Schanzer, “Turkey’s Terror Finance Problem,” *Weekly Standard*, February 7, 2013,

www.weeklystandard.com/blogs/turkeys-terror-finance-problem_700428.html

¹⁴⁹ “Treasury Official on Fight Against Terrorist Financing,” Wikileaks, December 4, 2009, <http://cablegatesearch.net/cable.php?id=09ANKARA1725>

¹⁵⁰ “Outcomes of the Plenary Meeting of the FATF, Paris, 17-19 October 2012,” Financial Action Task Force website, October 19, 2012, www.fatf-gafi.org/documents/documents/outcomesofthepenarymeetingofthefatfparis17-19october2012.html

¹⁴⁶ Samuel Rubinfeld, “Eleventh-Hour Law Prevents FATF from Blacklisting Turkey,” *Wall Street Journal*, February 25, 2013, <http://blogs.wsj.com/corruption-currents/2013/02/25/eleventh-hour-law-prevents-fatf-from-blacklisting-turkey/>

Türkiye’yi Kuzey Kore ve İran’dan oluşan kısa listeye dahil ederek dünyadaki mali durumunu belirgin bir biçimde zayıflatabilirdi.

Ankara’nın Şubat 2013’te, gerekli yasayı çıkarması Türkiye’nin kara listeye alınmasına engel oldu ve ülkenin Batılı müttefiklerini (ve hiç kuşkusuz Türk finans kurumlarını) rahatlatmıştı.¹⁵¹ Ama yeni yasada bir dizi boşluk vardı.¹⁵² Türkiye böylece FATF’ın, yargı sistemi “eksiklikleri gidermede yeterli ilerleme sağlamayanlar” listesinde kaldı. Ekim 2013’te FATF’ın internet sitesinde belirtildiği gibi, “endişeler giderilmiş değil, Türkiye’nin, teröristlerin elinde bulunan malvarlıklarını saptama ve dondurma konusunda yeterli bir yasal çerçeve uygulamaya koymak için daha fazla adım atması gerekiyor... Türkiye ayrıca terörün finansmanının gereğince cezalandırılacağını garanti etmeyi sürdürmelidir. FATF geriye kalan stratejik eksiklikleri gidermek ve eylem planının uygulanması sürecinin

devamı konusunda Türkiye’yi teşvik eder.”¹⁵³

Today’s Zaman, “İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı uzmanları tarafından yapılan bir araştırmanın, Türkiye’de terörün finansmanı konusunda hiçbir soruşturma başlatılmadığı gibi bu konuda herhangi bir şikayetin de belgelenmediği gerçeğini ortaya koyduğunu” yazdı.¹⁵⁴ Bundan kısa bir süre sonra, Türkiye “El Kaide ile bağlantılı 219 kişi ve 63 örgütün, Taliban ile bağlantılı 130 kişi ve dört örgütün” malvarlıklarını dondurmaya kabul etti.¹⁵⁵ Ankara’nın bu kadar çok hedefe bir anda müdahale edebilmesinin nedeni Türklerin yıllar boyu bu kişi ve örgütlere karşı harekette bulunmamış olmasıydı. Bu kişiler, BM Güvenlik Konseyi’nin 1999 yılında 1267 sayılı kararın kabulü ile kurulmuş olan “El Kaide Yaptırımlar Komitesi”nin belirlediği adlardı.¹⁵⁶

¹⁵¹ Orhan Coskun, “Turkish Parliament Approves Anti-Terrorism Financing Law,” Reuters, February 7, 2013, www.reuters.com/article/2013/02/07/us-turkey-financing-law-idUSBRE91614K20130207

¹⁵² Herden Safak, “FATF Recommendations to Turkey and Draft on Preventing Terrorism Financing,” Martindale.com, October 21, 2013, www.martindale.com/finance-law/article_HERDEM-Co-Attorneys-At-Law_2005326.htm

¹⁵³ “FATF Public Statement,” Financial Action Task Force website, October 18, 2013, www.fatf-gafi.org/topics/high-riskandnon-cooperativejurisdictions/documents/fatf-public-statement-oct-2013.html

¹⁵⁴ Ali Aslan Kılıç, “Turkey Hasn’t Launched Any Probe on Terror Financing,” *Today’s Zaman*, October 10, 2013, www.todayszaman.com/news-328699-turkey-hasnt-launched-any-probe-on-terror-financing.html

¹⁵⁵ “Turkey Freezes al-Qaeda, Taliban Assets,” *Hurriyet Daily News*, October 10, 2013, www.hurriyetdailynews.com/turkey-freezes-al-qaeda-taliban-assets-.aspx?pageID=238&nID=56060&NewsCatID=338

¹⁵⁶ “General Information on the Work of the Committee,” United Nations website, www.un.org/sc/committees/1267/information.shtml

Belirtmekte yarar var ki tek örnek Türkiye değildir. FATF yükümlülüklerini herhangi bir zamanda yerine getirmeyen birçok ülkeden söz edilebilir. Ancak Türkiye bu listedeki tek NATO üyesidir.

FATF tekrardan 14 Şubat 2014’te Türkiye’nin kaygı duyulan ülkeler kapsamında kaldığını açıkladı. FATF, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararları uyarınca “teröristlerin elinde bulunan malvarlıklarının tespitinde ve dondurulmasında Türkiye’nin yasal çerçevesinin” karşılaştığı zorluklara dikkat çekti ve “Türkiye’yi bu kalan stratejik eksiklikleri gidermek ve eylem planının uygulanması sürecine devam etmek” konusunda teşvik etti.¹⁵⁷

ABD Başkanı Barack Obama ve Başbakan Recep Tayyip Erdoğan 16 Mayıs 2013’de Beyaz Saray’da. (Fotoğraf: AP)

X. Sonuç

Açılan yolsuzluk soruşturması Başbakan Erdoğan’ın “iş ve siyaset dünyasındaki en yüksek profilli müttefiklerini” hedef almayı sürdürüyor¹⁵⁸ ve bundan dolayı da medyanın dikkatini üzerinde tutuyor. Ancak ileri sürülen rüşvet suçlamalarıyla terörün finansmanının kesişir olması durumu yeterince vurgulanmamaktadır. İHH’dan Yasin El Kadı’ya, İran’la yapılan doğalgaz-karşılığı-altın ticaretine kadar terörün finansmanı sorunlarıyla ilgili iddialar ülke gündeminde yerini koruyor.

Başbakan Erdoğan suçlamaları hükümete karşı düzenlenmiş bir komplo

¹⁵⁷ “FATF Public Statement,” Financial Action Task Force website, February 14, 2014, www.fatf-gafi.org/topics/high-riskandnon-cooperativejurisdictions/documents/public-statement-feb-2014.html

¹⁵⁸ Joe Parkinson and Emre Parker, “Turkish Police Detain High-Profile Figures in Corruption Probe,” *Wall Street Journal*, December 17, 2013, <http://online.wsj.com/news/articles/SB10001424052702303949504579263601010522432>

savıyla reddetmeyi sürdürüyor.¹⁵⁹ Hükümetin yanıtı, polis memurlarını görevden alma,¹⁶⁰ tutuklamaları engelleme,¹⁶¹ protestoları bastırma¹⁶² ve gazetecileri haksız yere suçlayan¹⁶³ davalar da dahil bilgi akışını engelleme biçiminde oldu.¹⁶⁴

Türkiye’ye çağrıda bulunan Avrupalı yetkililer, yolsuzluk soruşturmasının şeffaf ve adil bir biçimde yürütülmesini

talep ettiler.¹⁶⁵ AKP’nin otoriter yanıtı konusunda kaygılarını belirttiler.¹⁶⁶ Washington da benzer kaygıları dile getirdi¹⁶⁷ ama resmen girişimde bulunmaktan kaçındı.¹⁶⁸ Ne ABD ne de AB Türkiye’nin terörün finansmanı konusunda iddia edilen konumuna olan kaygılarını açıkça belirtmediler.

Bu tabiki en iyi Türk halkının çözebileceği bir husustur. Sonuçta, mali sistemi ve uluslararası itibarı tehdit altında olan halktır ve olası kara listeye girme ya da mali cezalara çarptırılmanın maliyetini Türk halkı ödeyecektir. Kuşkusuz, Türklerin önerip uygulayacağı bir çözüm, dış aktörlerce dayatılacak herhangi bir çözümden daha doğal olacaktır.

Ancak bu Batı’ya rol düşmeyeceği anlamına gelmez. Bu hassas konular Washington ile Ankara arasında ikili

¹⁵⁹ Fulya Ozerkan, “Turkey PM Vows To Go After Rivals Over Mass Graft Probe,” *Agence France Presse*, December 22, 2013, <http://news.yahoo.com/turkey-sacks-25-more-police-chiefs-graft-probe-115230686.html>

¹⁶⁰ “A Total of 113 Police Chiefs Sacked by AK Party Government,” *Today’s Zaman*, December 22, 2013, www.todayszaman.com/news-334671-a-total-of-113-police-chiefs-sacked-by-ak-party-government.html

¹⁶¹ Daren Butler, “Turkish Graft Scandal Deepens With More Arrests, Police Dismissals,” *Reuters*, January 7, 2014, www.reuters.com/article/2014/01/07/us-turkey-corruption-idUSBREA0607420140107

¹⁶² “Police in Istanbul Stage Crackdown on Protesters Denouncing Turkish Gov’t Over Graft Scandal,” *Hurriyet Daily News*, December 27, 2013, www.hurriyettailynews.com/police-in-istanbul-stage-crackdown-on-anti-govt-protesters-denouncing-graft-scandal.aspx?pageID=238&nID=60254&NewsCatID=341

¹⁶³ “Erdoğan Sues Today’s Zaman Journalist Over Critical Tweets,” *Today’s Zaman*, December 31, 2013, www.todayszaman.com/news-335397-erdogan-sues-todays-zaman-journalist-over-critical-tweets.html

¹⁶⁴ “Journalists Scapegoats Again in Latest Political Crisis,” *Reports Without Borders* press release, December 25, 2013, <http://en.rsrf.org/turkey-journalists-scapegoats-again-in-25-12-2013.45674.html>

¹⁶⁵ “EU Urges Turkish Government to be Clean on Graft Case,” *Hurriyet Daily News*, December 29, 2013, www.hurriyettailynews.com/eu-urges-turkish-government-to-be-clean-on-graft-case.aspx?pageID=238&nID=60270&NewsCatID=338

¹⁶⁶ Burak Akinci, “EU Voices Concern Over Turkey As Graft Scandal Deepens,” *Agence France Presse*, January 8, 2014, <http://news.yahoo.com/turkish-government-fires-police-chiefs-16-provinces-070902456.html>

¹⁶⁷ “US Concerned About Turkey’s Political Crisis,” *Agence France Presse*, January 10, 2014, <http://news.yahoo.com/us-concerned-turkey-39-political-crisis-235929904.html>

¹⁶⁸ “We’re not interfering in Turkey’s politics, US reiterates,” *Anadolu News Agency*, January 30, 2014, www.hurriyettailynews.com/were-not-interfering-in-turkeys-politics-us-reiterates.aspx?pageID=517&nID=61765&NewsCatID=359

ilişkiler çerçevesinde ele alınmalıdır. Bu tür sorunlar ortaya çıktığında, ABD Hazine Bakanlığı’nın Terörizm ve Mali İstihbarat birimi tarafından alınan proaktif yaklaşım düşünüldüğünde bu görüşmeler başlamış bile olabilir. Ama bu durum, ABD Kongresi ya da Beyaz Saray’ın, Türk hükümeti ve diğer ilgili uluslararası ortaklar nezdinde konuyu gündeme getirmesine engel olmamalı; hem sorunu çözmeye çalışmanın faydaları üzerinde durulmalı hem de sürekli riayetsizlik durumunda ortaya çıkacak cezai önlemlere vurgu yapılmalıdır. Türkiye’de yatırım yapmış ve kaybedecek çok şeyi olan ABD işletmelerinin temsilcileriyle de diyalogdan kaçınılmamalıdır.

Haber başlıkları göz önüne alındığında, son yıllarda korkutucu bir biçimde artan Türkiye’deki terörün finansmanı sorununu çözecek bir fırsat penceresi şimdi açılmış gibi duruyor. Türk yetkililer büyük olasılıkla mevcut siyasi ortamda bu sorunları gidermenin zor olduğunu iddia edecektir. Ancak, kontrolsüz bırakılırsa, Türkiye’nin terör finansmanı sorunları daha da kötü bir hal alabilir. Bu sorunlar zaten Türkiye’nin şu anda, Orta Doğu’daki aşırı dinciliğe karşı bir duvar görevi görüp görmediği konusundaki rahatsız edici soruları arttırıyor. Bu soruları bir an önce cevaplamada başarısız olunursa, Washington’ın II. Dünya Savaşı’nın sonundan bu yana değer verdiği ve destek olduğu bir ittifak tehlikeye düşebilir.

Congress of the United States
Washington, DC 20515

April 11, 2013

The Honorable John Kerry
Secretary of State
U.S. Department of State
2201 C Street, N.W.
Washington, DC 20520

The Honorable Jack Lew
Secretary of the Treasury
U.S. Department of the Treasury
1500 Pennsylvania Avenue, NW
Washington, DC 20220

Dear Secretary Kerry and Secretary Lew:

We write to respectfully request information about the efficacy of Turkish measures to support sanctions on Iran and prevent funding of terrorist organizations. We recognize the Administration's role in seeking to persuade the Turkish government and Turkish banks to cooperate in preventing Iran from attaining nuclear weapons. Yet Iran continues its illicit nuclear program unabated, and we are increasingly concerned about recent developments between Iran and Turkey.

The U.S. and Turkey share a long history of partnership. Last year marked 60 years since Turkey joined NATO, and our militaries have conducted successful joint security operations since Turkish forces fought alongside U.S. forces in the Korean War. We recognize that it is in the national interest of both of our countries to address the threats that Iran's illicit nuclear program and international terrorism pose to the safety and security of our peoples.

Turkey's expanding economy requires a growing consumption of natural gas and oil, and we are concerned about reports on cooperation between Turkey and Iran. In March 2012, Turkey announced it would cut its buys from Iran by 10-20% and therefore received a P.L. 112-81 sanctions exemption on June 11, 2012 that was renewed on December 7, 2012 based on additional reductions of oil purchases from Iran. Though we understand that Turkey has been reducing its purchases of Iranian oil and natural gas, its state-owned bank, Halkbank, has been used as a conduit to evade sanctions. We join you in your concern that Iran has been using gold to dodge international sanctions through depositing payments in Turkey's Halkbank, which maintains five overseas branches and a Representative Office in Tehran.

Recent statements by Turkey's Economic Minister Zafer Çağlayan that "Turkish state-owned Halkbank will continue its existing transactions with Iran" pose reason for concern that Halkbank may be assisting Iran with its illicit nuclear program. This is greatly disturbing because of Halkbank's previous history as a conduit for funds to regimes under international sanctions. Between the 1990s and 2003, Halkbank was used by Iraq to skirt U.N. sanctions to pay Turkish companies for oil sector equipment, industrial equipment and raw materials, communications and transport goods, and building materials.

In light of these developments, we urge you to consider Halkbank's actions in transferring gold to Iran as a sanctionable activity. As the section of P.L. 112-239 relating to these actions will take effect in July of this year, we would like an explanation of how it may affect Halkbank and its U.S. shareholders. What is the implementation plan for these new statutory requirements?

Additionally, the Turkish Union of Chambers and Commodity Exchanges (TOBB) recently reported that 28 Iranian-funded foreign companies were established in Turkey in January 2013. This information follows a previous TOBB report published in September 2012 showing that 2,140 Iranian-funded companies were set up in 2011 and 651 Iranian-funded companies were started in the first nine months of 2012. This is a 40 percent increase since 2010, and it reveals an alarming trend. Are these

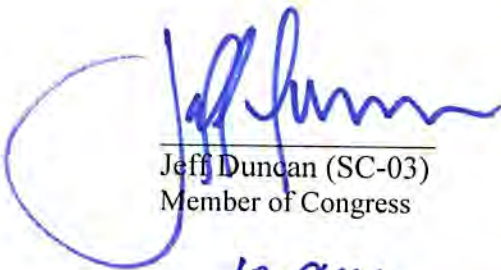
companies operating in Turkey as fronts for Iran to continue its illicit nuclear program? What actions has Turkey taken to ensure that these suspicious Iranian firms do not assist Iran in pursuing its illicit nuclear program?

While Iran's illicit nuclear program represents the foremost national security threat to our country, we also believe that any support for international terrorist organizations poses a grave danger to the stability and security of the U.S. and our allies and partners worldwide. Specifically, we have concerns about Turkey's relationship with Hamas, a U.S.-government designated foreign terrorist organization. In December 2011, Prime Minister Recep Tayyip Erdoğan reportedly "instructed the Ministry of Finance to allocate \$300 million to be sent to Hamas' government in Gaza." While Turkey denied these claims last year, we are concerned about the increasing material support that Ankara is providing for Hamas' social development activities in the Gaza Strip combined with the political support of high-level visits, most recently between Prime Minister Recep Tayyip Erdoğan and Hamas leader Khaled Meshal on February 18, 2013 in Ankara.

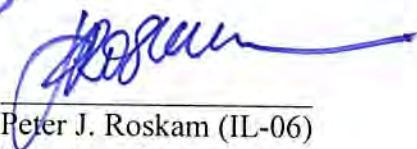
These actions coupled with the Financial Action Task Force's (FATF) 2007 notification that Turkey had not adequately criminalized the financing of terrorism and that it had insufficient infrastructure to help identify and freeze terrorist assets provide much reason for concern. The FATF put Turkey on a grey list together with states like Cuba and Yemen "as a jurisdiction with strategic money laundering or terror financing deficiencies." Turkey recently passed new laws to comply with the FATF standards. Have your Departments done any analysis of Turkey's new laws and do you believe they will address these concerns sufficiently?

We believe that any attempts to subvert sanctions on Iran or provide support for international terrorist organizations will greatly undermine U.S. national security interests and pose a serious danger to Turkey and our allies and partners worldwide. Cooperation with our allies is vital in these efforts. We look forward to your responses and to working with you on these important issues.

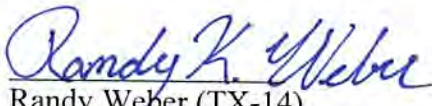
Sincerely,

Jeff Duncan (SC-03)
Member of Congress

Peter J. Roskam (IL-06)
Member of Congress

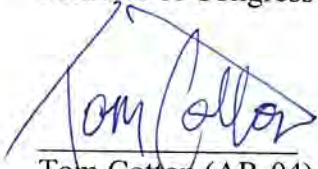
Randy Weber (TX-14)
Member of Congress

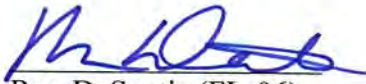
Dina Titus (NV-01)
Member of Congress

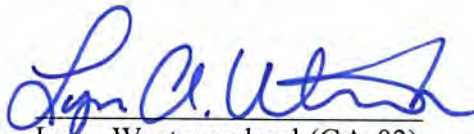
Brad Sherman (CA-30)
Member of Congress

Tom Cotton (AR-04)
Member of Congress

Ron DeSantis (FL-06)
Member of Congress

Vern Buchanan (FL-13)
Member of Congress

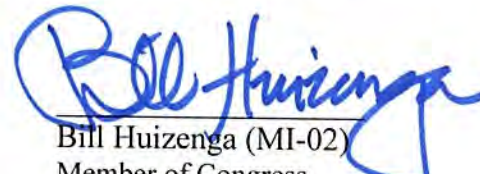

Lynn Westmoreland (GA-03)
Member of Congress

Matt Salmon (AZ-05)
Member of Congress

Leonard Lance (NJ-07)
Member of Congress

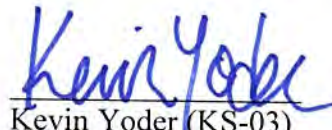

Billy Long (MO-07)
Member of Congress

Bob Goodlatte (VA-06)
Member of Congress

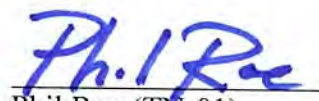

Bill Huizenga (MI-02)
Member of Congress

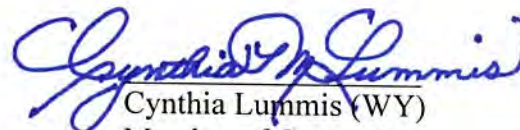

Steve King (IA-04)
Member of Congress

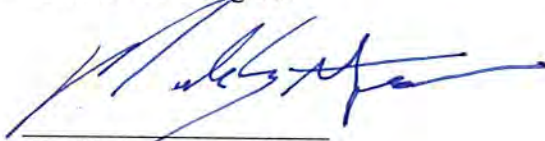

Chris Stewart (UT-02)
Member of Congress

Kevin Yoder (KS-03)
Member of Congress

Steve Southerland II (FL-02)
Member of Congress

Phil Roe (TN-01)
Member of Congress

Cynthia Lummis (WY)
Member of Congress

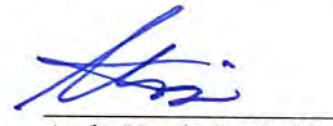

Marlin Stutzman (IN-03)
Member of Congress

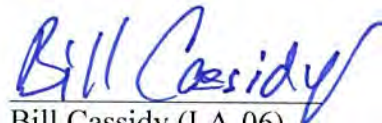

Louie Gohmert (TX-01)
Member of Congress

Joe Pitts (PA-16)
Member of Congress

Sam Johnson (TX-03)
Member of Congress

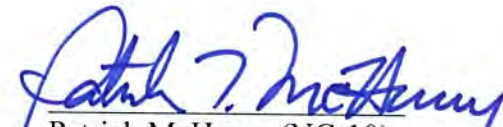

Trent Franks (AZ-08)
Member of Congress

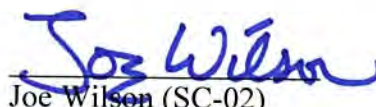

Andy Harris (MD-01)
Member of Congress

Bill Cassidy (LA-06)
Member of Congress

John Fleming, M.D. (LA-04)
Member of Congress

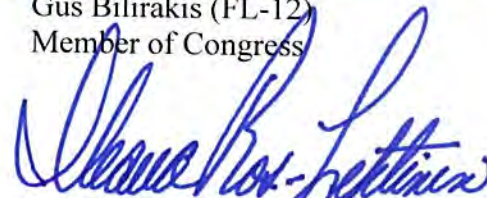

Paul Broun, M.D. (GA-10)
Member of Congress

Patrick McHenry (NC-10)
Member of Congress

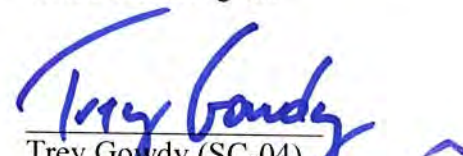

Joe Wilson (SC-02)
Member of Congress

Gus Bilirakis (FL-12)
Member of Congress

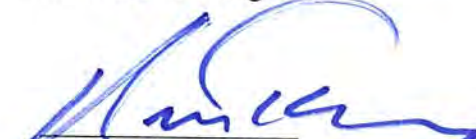

Todd Rokita (IN-04)
Member of Congress

Ileana Ros-Lehtinen (FL-27)
Member of Congress

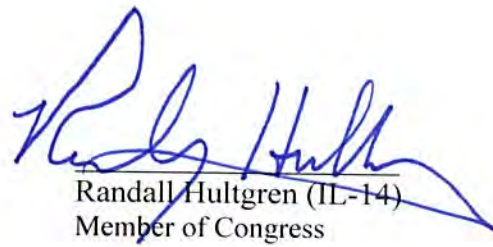

Marsha Blackburn (TN-07)
Member of Congress

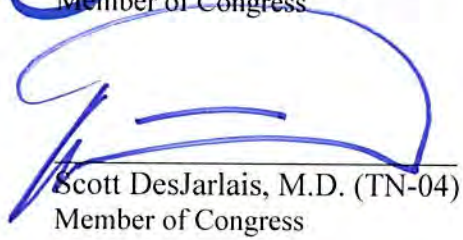

Trey Gowdy (SC-04)
Member of Congress

Mike Pompeo (KS-04)
Member of Congress

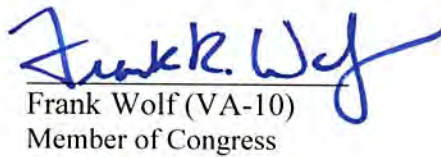

Peter King (NY-02)
Member of Congress

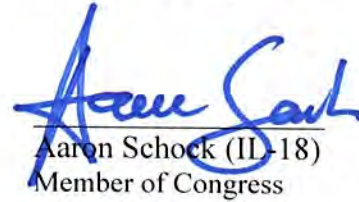

Jack Kingston (GA-01)
Member of Congress

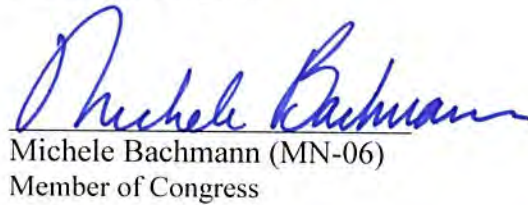

Randall Hultgren (IL-14)
Member of Congress

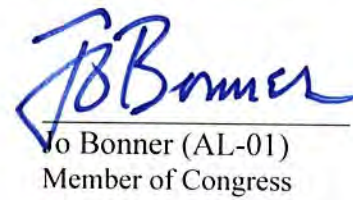

Scott DesJarlais, M.D. (TN-04)
Member of Congress

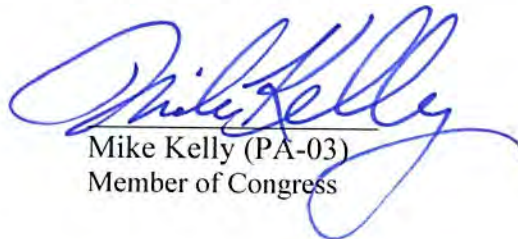

Doug Lamborn (CO-05)
Member of Congress

Frank Wolf (VA-10)
Member of Congress

Aaron Schock (IL-18)
Member of Congress

Michele Bachmann (MN-06)
Member of Congress

Jo Bonner (AL-01)
Member of Congress

Mike Kelly (PA-03)
Member of Congress

Yazar Hakkında

Jonathan Schanzer Demokrasileri Savunma Vakfı’nda araştırmadan sorumlu başkan yardımcısıdır. ABD Hazine Bakanlığı’nda terörizm finansı analisti olarak görev yapmıştır. Bir çok terör finansçısının belirlenmesinde rol almıştır.

Dr. Schanzer’in Orta Doğu hakkında yayınlanmış üç kitabı bulunmaktadır: Başarısızlık Devleti: Yaser Arafat, Mahmud Abbas ve Filistin Devleti’nin Parçalanması (Palgrave Macmillan, 2013), Hamas Fetih’e Karşı: Filistin İçin Mücadele (Palgrave Macmillan, 2008), ve El Kaide’nin Orduları: Orta Doğu Ortaklık Oluşumları ve Yeni Nesil Terör (Washington Institute for Near East Policy, 2004).

Dr. Schanzer düzenli olarak yazılı basında yayın yapmakta ve gerek yurtiçi gerekse uluslararası televizyon kanallarında yer almaktadır.

Dr. Schanzer Emory Üniversitesi’nden mezun olduktan sonra yüksek lisansını Kudüs İbrani Üniversitesi’nde, doktorasını da Londra Kings College’da tamamlamıştır. Ayrıca 2001 yılında Kahire’deki Amerikan Üniversitesi’nde Arapça eğitimi almıştır.

Demokrasileri Savunma Vakfı Hakkında

Demokrasileri Savunma Vakfı kar amacı gütmeyen, taraf tutmayan ve kendini tamamen çoğulculuğu teşvik, demokratik değerleri savunma ve terörizme yol açan ideolojilere karşı mücadele etmeye adanmış bir politika enstitüsüdür. 11 Eylül saldırılarından kısa bir süre sonra kurulan DSV, kendi misyonunu destekleyecek bir biçimde siyasi araştırmalar yapmakta ve demokrasi ve terörle mücadeleye yönelik eğitim, stratejik iletişim ve araştırmacı gazetecilik konularında çalışmalarda bulunmaktadır.

DSV çabasını görüşlerin oluştuğu, kararların alındığı mercilere yoğunlaştırır. En yeni gelişmeleri barındıran araştırmalar, araştırmacı gazetecilik ve halk eğitimi alanlarında hizmet sağlar, fikirleri eyleme ve siyasete dönüştürür.

DSV’nin yıl boyu düzenlediği etkinliklerden bazıları şunlardır: Önde Gelen Düşünürler serisi, Kongre’de brifingler, kamu görevlileri, diplomatlar ve askeri yetkililer için yuvarlak masa toplantıları, kitap tanıtımları ve siyaset camiasına yönelik paneller.

